

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Biblioteca Centrală
Cluj-Napoca
de la Doara-Deva

nr. 24 (212)
Anul VIII
13 Iunie 1959

ZI DE VARĂ
Fotografle de
M. SĂGEATĂ

ZILELE CULTURII ȘI ARTEI R.S.S. BELORUSE

Andrei ALEKSANDROVICI

ȚESĂTOARELE BELORUSE

*Ieșind din case noi, gospodărești,
cu obrații rumeni, vesele, sprințare,
nu la conac merg fetele la lucru:
le cheamă-uzina, strălucind în soare.*

*Șt-aci nu pentru prinți ori boiernași
țes ele brăie-n purpură și aur,
ci pentru oameni simpli și viteji,
ai rodului și-ai bucuriei fauri.*

*Și zboară mâinile printre mașini,
frumoase țesături tot curg din ele
oda' cu piersul tinerelor guri
pornit, zglobiu, spre-azururi și spre stele.*

*Dincolo de feresti nu-i vreun palat
domnesc ci noua casă de cultură
și-un parc — arteziene și afei
cu ținci imbujorați de-alergătură...*

*Ți-e dragă viața și muncești cu strg
și orice fir e-o strună de vioară,
uzina: aur, purpură, safir
și sufletele, toate-o primăvară!*

*Laud fetele și hărnicia lor!
La ele vin adesea-n ospete
prietene din Brno ori Dekin
în schimb de dragoste și măiestrie;*

*Să se mîndrească toate împreună
că țesături măiestru împletite,
cu splendide culori și frumuseți,
sporesc lumina vieții însoarite...*

În românește de **Dragoș VICOL**

Tamara Ivanovna Șimko, artistă emerită a R.S.S. Beloruse, în rolul Tatiane din opera „Evgheni Oneghin”.

Anatoli Mihailovici Gheneralov, artist emerit al R.S.S. Beloruse, solist al Teatrului de Operă și Balet din Belorusia Sovietică, în rolul lui Amonasro, din „Aida”.

Priviți harta bătrînei Europe, de-a lungul meridianului 25, care trece prin țara noastră și urcă spre nord, străbătînd partea de vest a Uniunii Sovietice. Acolo — pe un teritoriu îmbrățișat de cursurile Niprului, Dvinei de nord, Nemanului și Bugului apusean — trăiește poporul belorus. De acolo au sosit zilele acestea în țara noastră soli aleși ai artei și culturii.

Poporul nostru, dornic să cunoască îndeaproape pe constructorii comunismului și valorile de care dispune prima țară a socialismului, participă în acest an — după ce în anii din urmă a participat la decadele R.S.F.S. Ruse, R.S.S. Ucrainene, R.S.S. Moldovenești și ale republicilor baltice — la nenumăratele manifestări organizate cu prilejul „Zilelor culturii și artei beloruse”.

Turneul Ansamblului de Stat de cîntece și dansuri din R.S.S. Belorusă, Expoziția de artă plastică belorusă, fotoexpozițiile, Festivalul filmului belorus, conferințele, simpoziioanele, serile literare și muzicale, precum și întîlnirile cu oamenii de artă și cultură din R.S.S. Belorusă ce au loc în aceste zile vor cimentea și mai mult legăturile de prietenie dintre popoarele romîn și belorus, dintre Republica Populară Romînă și marea sa prietenă, Uniunea Sovietică.

Și, privind harta bătrînei Europe, putem spune: meridiane noi leagă astăzi țările noastre, meridiane care vor dura veșnic: meridianele prieteniei.

Delegația de oameni de cultură și membrii Ansamblului de Stat de cîntece și dansuri din R.S.S. Belorusă, care participă la manifestările din cadrul „Zilelor culturii și artei beloruse”, la sosirea în Capitală. Delegația este condusă de M. A. Minkovici, prim-adjunct al ministrului Culturii al R.S.S. Beloruse (fotografia 1).

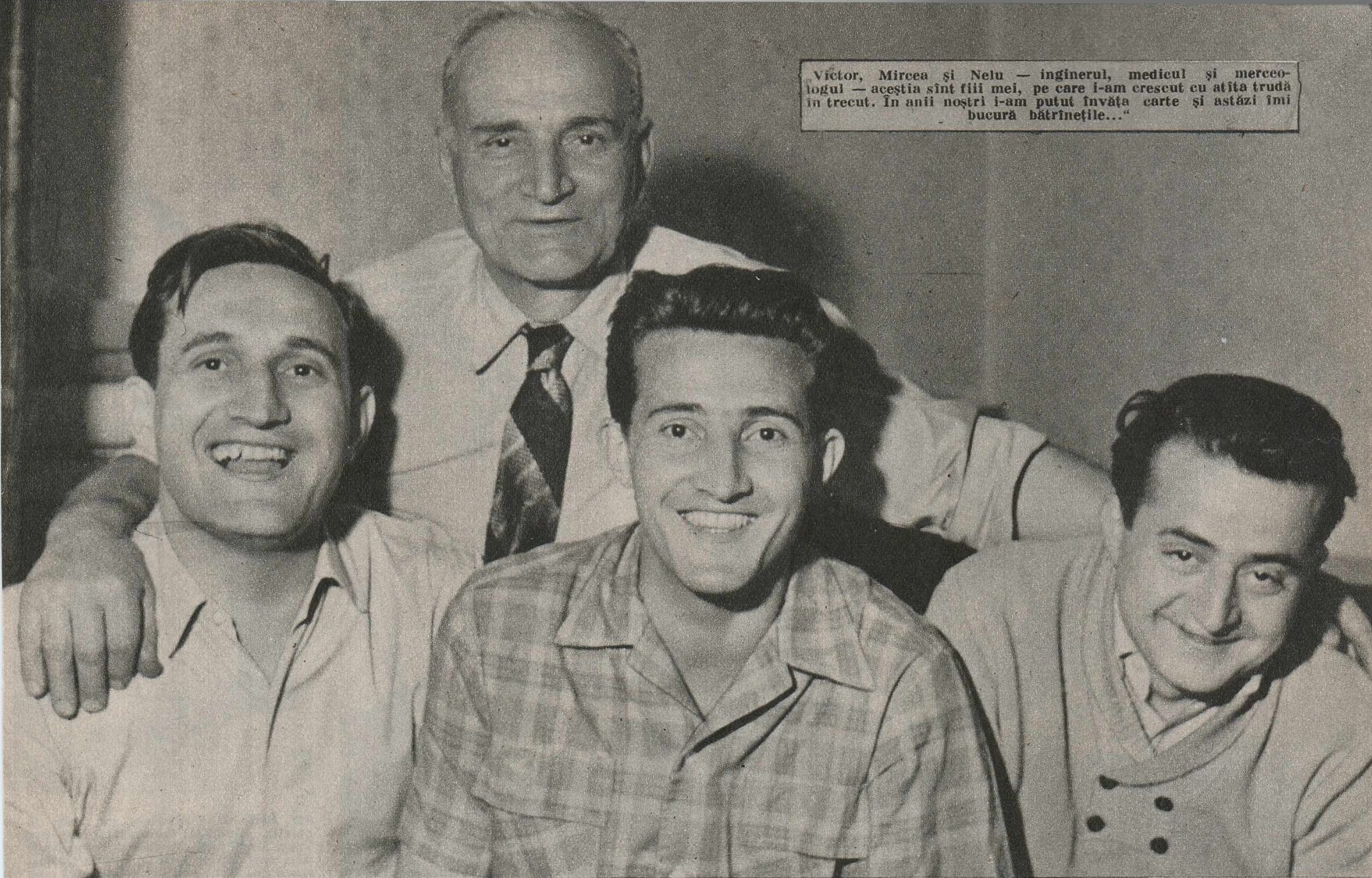
Un aspect de la deschiderea festivă a „Zilelor culturii și artei beloruse”. Vorbește tovarășul Octav Livezeanu, vice-președinte al Consiliului general A.R.L.U.S. (fotografia 2).

Scenă din filmul „Frunze roșii” — realizat de studioul cinematografic al R.S.S. Beloruse — care rulează în prezent pe ecranele cinematografelelor din Capitală (fotografia 3).

Corul Ansamblului de Stat de cîntece și dansuri din R.S.S. Belorusă (fotografia 4).

Victor, Mircea și Nelu — inginerul, medicul și merceologul — aceștia sînt fiii mei, pe care i-am crescut cu atîta trudă în trecut. În anii noștri i-am putut învăța carte și astăzi îmi bucură bătrînețile...

Cea de-a doua viață a lui CONSTANTINESCU ȘTEFAN

Fotoreportaj de M. MİRZA (text) și E. IAROVICI (fotografiile)

Cel mai mic, așezat în copaie, începuse să plîngă, așa că trebuia legănat tot timpul. Cel mai mărișor, neluat în seamă și flămînd, începu și el să plîngă.

Și, în același timp, mama trebuia să lucreze, să lucreze...

De cînd bărbatul ei fusese dat afară din serviciu ca grevist, trecuseră aproape doi ani. Și cu toate că pe certificat scria: „ajustor de precizie” și „meseriaș bun”, o mențiune, un singur cuvînt — grevist — îi închidea toate ușile.

La început, au trăit din economiile făcute în zece ani de trudă; pe urmă, din ajutorul prietenilor; apoi au început să vîndă din bruma ce o aveau în casă.

Copiii erau slăbiți, clorotici, părinții la fel. Înfațișarea lor însă nu atrăgea privirile nimănui și nici mila: erau doar atîția șomeri în țară!...

Mama nu se plîngea. De cîteva zile, i se dăduse să lucreze acasă broderii. Ar fi primit să se angajeze la orice muncă, pentru orice leafă, oricît de mică. Dar copiii erau mici, așa că trebuia să lucreze acasă.

Și de data asta copiii adormiseră legănați și nemîncăți. În timp ce ea, la lumina fumegîndă

a lămpii cu gaz nr. 8, lucra, lucra...

★

Ca să ajungă la vreme, trebuia să plece de acasă cu două ceasuri înainte. Atelierele erau pe un cîmp, în afara orașului, dîncolo mult de bariera Vergului. Pe cîmpul aspru, zgrunțuros, creșteau smocuri palide de iarbă. Numai buruienile și scaietii care-și înfingeau rădăcinile în adînc, ca niște gheare, reușeau să crească. Pe aceste locuri se înălțau halele afumate ale atelierelor. Cu ferestrele oarbe și porțile știrbe, păreau că suhîit, deasupra orizontului, la fiecare izbitură a ciocanului cu arc — unica instalație de forjă „modernă” a întreprinderii. Aici veneau să lucreze oamenii; din ce în ce mai mulți oameni. Și, pe măsură ce numărul lor creștea și paloarea fețelor se ascundea sub praf și sudoare, atelierele sprijinite pe umerii lor și ai pămîntului se înălțau și se lărgeau tot mai mult.

Pe poarta din față, ciulinii aduși de vînt rămîneau înțepenii în rețeaua metalică care susținea firma purtînd numele proprietarului: UZINELE N. MALAXA...

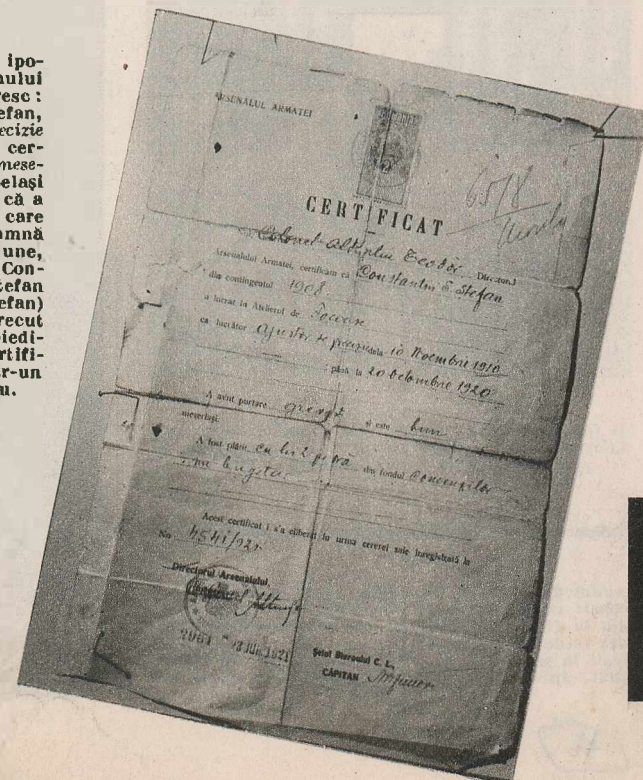
★

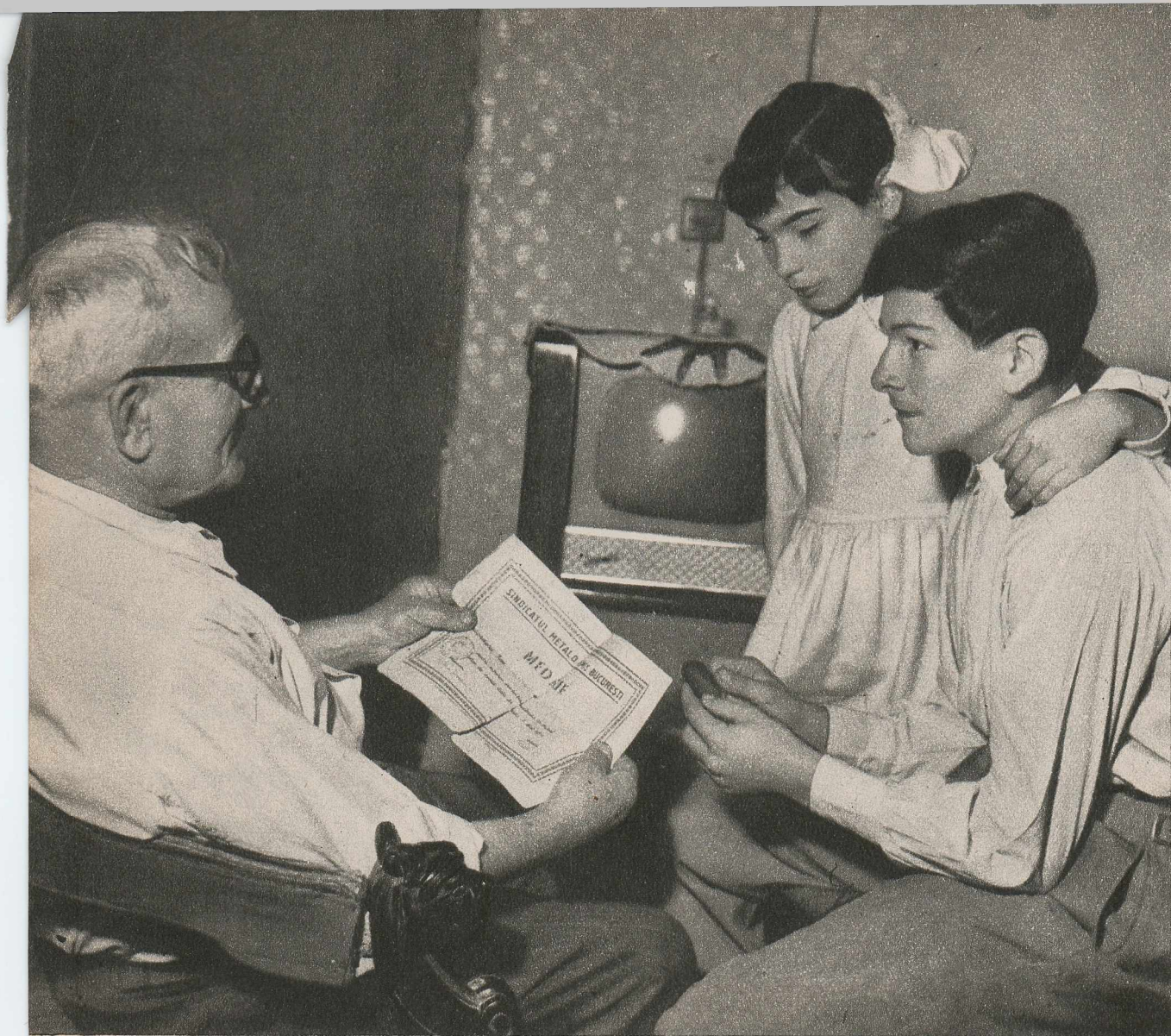
Cele de mai sus nu sînt fragmente imaginate, ci frînturi din viața

unui muncitor, din viața lui Constantinescu Ștefan, ajustor de precizie și cazangiu pe timpurile regimului burghezo-moșieresc.

În anii noștri, Constantinescu Ștefan trăiește altfel. Cum? Puteți vedea și în cele cîteva imagini ale fotoreportajului de față.

Un model de ipocrizie a regimului burghezo-moșieresc: Constantin Ștefan, ajustor de precizie este, recunoaște certificatul, bun meseriaș. Dar tot același certificat arată că a fost grevist. Cel care nu știi ce înseamnă această mențiune, întrebați-l pe Constantinescu Ștefan (Constantin Ștefan) cît timp a trecut pînă cînd, împiedicat de acest certificat, a intrat într-un nou serviciu.

Str. Sergent Turturică, pe care locuiește tovarășul Constantinescu, este chiar lângă noile blocuri din Ferentari. Aici are câțiva prieteni pe care-i vizitează des. Prietenii spun, însă, că vizitele sînt adesea doar un pretext pentru a se plimba pe frumoasele alei ale cartierului.

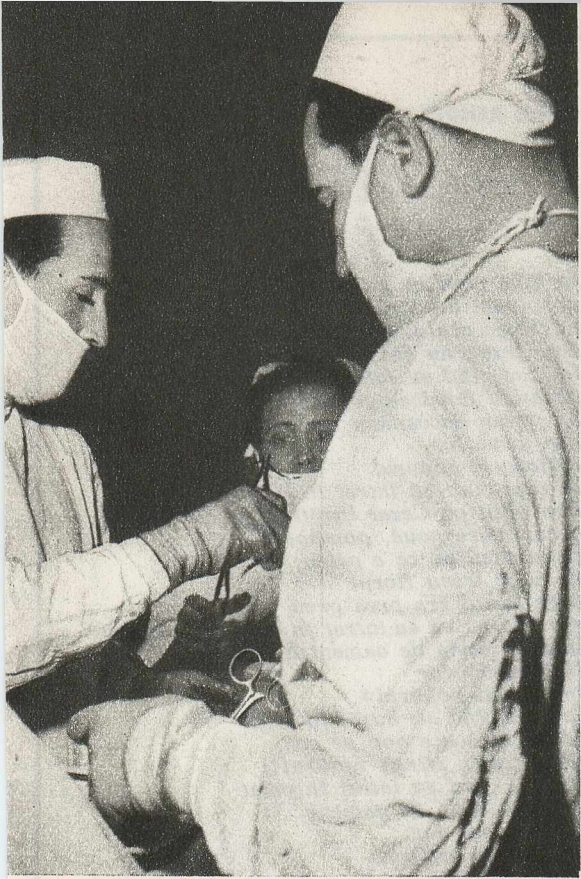
↑ S-a terminat programul la televiziune și acum nepoții ascultă o poveste adevărată: despre eroismul muncitorilor care au luptat pentru refacerea economiei naționale distruse de război: „Și iată aici diploma și medalia pe care le-am primit în 1945, pentru merite deosebite în muncă”.

O fotografie din albumul de familie: tovarășul Constantinescu Victor, cu prilejul unei vizite făcute, în cadrul unei delegații, la Berlin.

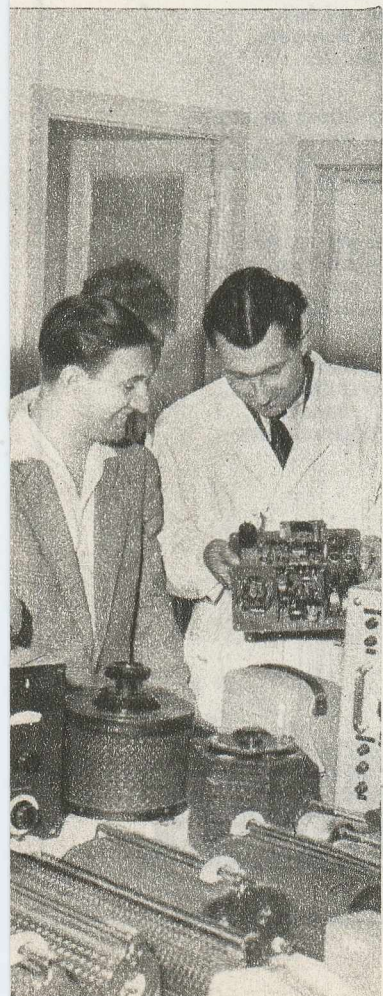
Acum doi ani, a terminat complet amenajarea casei: cu acoperiș, cu tencuială, cu zugrăveală; dar în grădina, care e una din micile sale pasiuni, are totdeauna ceva de lucru — mai ales de cînd a ieșit la pensie!... Și ceea ce face e atât de interesant, încît și Nicoleta, nepoțica, s-a oprit din joacă.

Este fiul tovarășului Constantinescu. Iircea (stînga), care este medic la pitalul de urgență, obiectivul aparatului 1-a găsit în plină activitate. În sala de intervenții chirurgicale.

Al flu. Victor, a ajuns, în anii noștri, inginer și lucrează la Comitetul Orașesc P.M.R. Obiectivul aparatului i-a surprins pe teren, la sectorul de tehnică a măsurătorilor de la Institutul de mecanică aplicată.

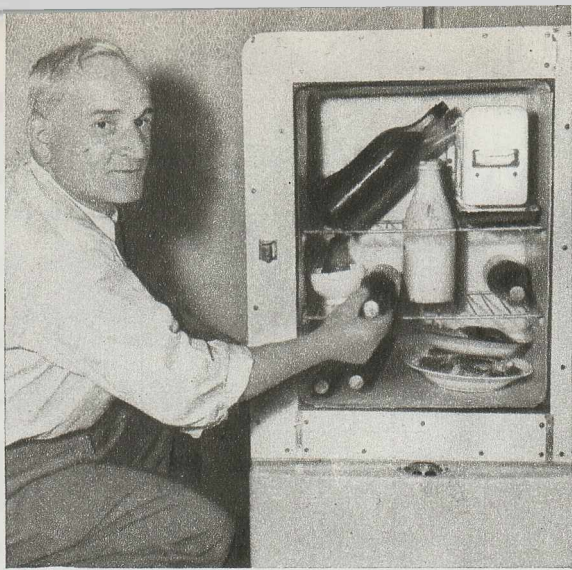

Familia Constantinescu ia, de obicei, masa împreună în zilele de odihnă. Iată-i pe toți: și fiii, și fiicele, și ginerii, și nepoții. Toți sînt veseli, toți sînt mulțumiți. Au rămas pentru totdeauna în urmă nesiguranța, mizeria și boala. Asta-i cea de-a doua viață, cea adevărată, din timpurile noastre, a familiei muncitorului ieri oprimat și exploatat, azi descălușat.

Flica tovarășului Constantinescu, Elena, este vicepreședintă a comitetului de stradă. Când este nevoie, tatal și flica își vizitează vecinii și pentru ohestiuni obștești. Acum este vorba despre o acțiune de muncă voluntară.

Citeodată, tovarășul Constantinescu e solicitat de comitetul de întreprindere să vorbească tinerilor despre trecutul uzinelor „23 August”, în care a lucrat de prin 1929. Și când întâlnește cite un tinar, ca în fotografia de față, îi spune: „Aici era la început numai un ciocan cu arc; Malaxa s-a îmbogățit pe spinarea noastră, dar până la urmă tot noi, muncitorii, am ajuns stăpînii uzinei...”

După cum știe toată lumea, berea e bună la gheață. Și cînd toată familia va fi acasă, la masă va fi o bere pe cînte, răcită în frigiderul gospodăriei.

Acum toată lumea sa zîmbească! Victor, nepotul, are de gînd să facă o fotografie pentru albumul familiei.

Dimos RENDIS

In ziua aceea

*In ziua cînd au intrat în palat
nu ploua, nu nîgea,
nu bătea vîntul mîntos.
Dumnezeu nu era supărat
în ziua cînd au intrat în palat,
părăsînd fabrica-ogorul,
un pumn de oameni hotărîți
și-n urma lor
milioanele-poporul.
In ziua cînd au intrat în palat
l-au găsit pe Cezar înoăfînd pe de rost
o cuvîntare nouă, pompoasă
și nu știau de ce a pălit,
de ce îl trecu fiorul —
oare textul era prea greu
sau pentru că au intrat în palat neîntrebați
pumnul acela de oameni hotărîți
și în urma lor
milioanele-poporul?
In ziua cînd au intrat în palat
ardea un soare nou pe cer
(răsărise în sfîrșit viitorul!)
în ziua cînd au intrat în palat
pumnul acela de oameni
și, în urma lor,
milioanele-poporul.*

Gheorghe SCRIPCĂ

Paradă militară la Hiroshima

*De copii mai poate să-i îmbete
marșul încruntaților soldați...
Cerul își răsfrînge-n balonete
nourii fugari și-ntunecați.*

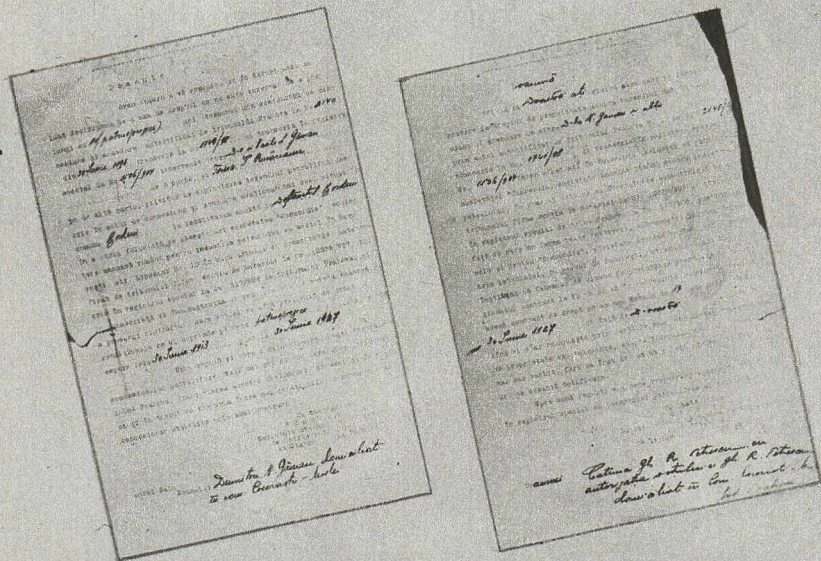
*Lungi cordoane s-au întins pe drum,
fierbe surd mînta în norod...
Cu ochi goi, cu plete lungi, de fum,
iese-n cale cite un schilod!*

*„Umbra” ce pătează piatra rece —
unde-a stat cîndva visînd un ins —
ca un dotiu care nu mai trece,
inimile tarăși le-a cuprîns!*

*Se reped copoii stăpînirii
dînd schilozii-n lături! Detunînd,
ceru-și face-n nouri „harakiri”,
„umbra” se ridică, blestemînd!*

VĂ AMINTIȚI?

Am în față două notificări. În prima, serie: „Domnule, avem onoarea a vă comunica că în termen util am luat deciziunea de a uza de dreptul ce ne este rezervat de a prelungi cu 14 (patruzprezece) ani termenul din contractul de concesiune și arendare autentificat de tribunalul Prahova la Nr. 2140 din 30 Iunie 1898 etc...”

Într-a doua: „Doamnă, aflînd că dv. ați ridicat oarecare pretențiuni cu privire la dreptul de proprietate asupra terenului dat în concesiune și arendare de către D-tru N. Gaman și alții prin actul autentificat de tribunalul Prahova S.I. la Nr.2148/1900 transcris la... teren aflat azi în folosință exclusivă și patrimoniul societății...” și mai departe:

„... considerăm prelungit acest contract de drept pe un nou termen de 14 ani...”

Notificările sînt trase la șapirograf și semnate de către cunoscuta „Concordia S.A.R. pentru industria petrolului”, prin reprezentanții ei oficiali, (ss) Stange și (ss) Thomann.

După ce permisele societăților „anonime” și „romîne”, sucursale ale trusturilor apusene, precum Astra Romîna, Steaua Romîna, Con-

cordia, Romîno-Americană, Petrol-Block etc. să jefuiască de la țărani și din terenurile statului întinse perimetre cu subsol petrolifer, regimul burghezo-moșieresc făcuse o lege prin care da exploatoarilor dreptul să prelungească, cu de la sine putere, de cite ori vor dori, onerosul contract de concesiune și arendare.

... Cîteva rînduri cu cerneală pe un formular tras în serie la șapirograf și, deodată, zeci de hectare de teren mustind de țigeti rămîneau „legal” pe încă 14 ani la cheremul capitaliștilor străini.

Notificările de mai sus sînt doar niște mărunte mostre ale legiuirilor răposatului regim burghezo-moșieresc din țara noastră. Mostre pe care le-am descoperit întîmplător sub forma unei pungi în care cumpărasem prune uscate.

Acum citva timp, o „voce” grijulie pentru soarta poporului nostru reamîntea despre „sototelle” cu naționalizarea societăților petrolifere...

Acum, sototelle le facem noi. Din cele vechi, am făcut pungii...

Marla ARSENE

Din nou.

„STAHLHELM“!

ÎN 1914 au mărșăluit bunicii.

ÎN 1939, 25 de ani mai târziu, au mărșăluit tații, iar astăzi, între Elba și Rin, mărșăluiesc fiii. Pentru a treia oară, aceeași înarmare pînă în dinți, aceeași militarizare a vieții publice; pentru a treia oară, același militarism german își zăngăne amenințător armele către aceeași țintă.

AZI, pentru a treia oară, se pregătește aceeași tragedie — tragedia germanilor care, în vestul țării, sînt înșelați și îndemnați, împotriva propriei lor conștiințe, să mărșăluiască din nou, pentru interese care n-au fost și nu vor fi niciodată ale

lor. Îmbrobodiți de marea micuță, germanii dintre Elba și Rin sînt atîțați împotriva fraților lor dintre Elba și Oder, ca și împotriva oamenilor simpli de dincolo de granițele Germaniei, spre a satisface poftele celor mai îndrjiți dușmani, aflați în propria lor țară, la Rin și în Ruhr.

Casca de oțel, odiosul „Stahlhelm“ militarist, „recondiționat“ cu ajutorul S.U.A., amenință să împingă, pentru a treia oară, omenirea în prăpastia războiului.

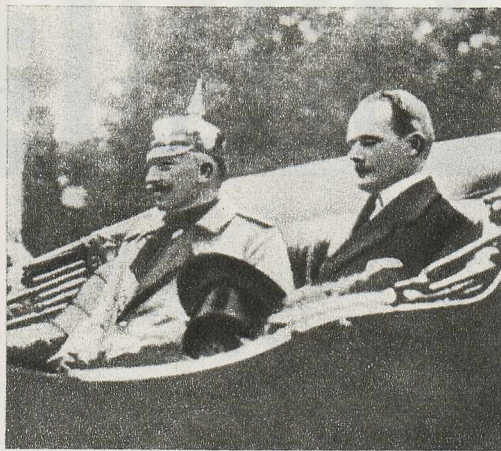
Trei „führeri“ — aceleași interese

Kaiserul
i-a acordat
cîndva
lui
Krupp
sprijinul
său
deplin. Wilhelm al II-lea

a plecat personal la Tanger pentru a face inofensivă Franța, concurenta lui Krupp, după cum pentru concernul fraților Mannesmann a riscat „sallul panterei la Agadir”, făcînd echilibristică în pragul războiului. Pentru afacerile cu tancuri ale lui Krupp (în fotografie: împăratul îl vizitează pe Krupp cu prilejul sărbătoririi a 100 de ani de existență a uzinelor din Essen), Wilhelm al II-lea a intervenit pe lângă sultanul Turciei, cu note diplomatice al căror conținut era mai puțin diplomatic. Pentru a face jocul lui Krupp, el a lansat ideea că viitorul Germaniei depinde de flotă, stîrnind astfel teama germanilor cu uriașul său program de construire a flotei. Krupp a obținut numai de pe urma înzestrării cu cuirasate a flotei de război germane un câștig anual, net, de 5 milioane mărci — o afacere deosebit de rentabilă. Numai șantierele navale de la Kiel a construit, în 15 ani, înainte de război, 171 de submarine și 57 de alte vase de război.

Wilhelm al II-lea conducea poporul spre „timpuri minunate” — dar minunate numai pentru afacerile sîngeroase ale lui Krupp, afaceri la care Kaiserul era cointerestat din punct de vedere financiar.

Trei state — aceleași țeluri

Jaf — iată
parola
cunoscută
a
imperialis-
mului
german.
În
timpul
primului
război
mondial, el
credea că și-a realizat o primă
parte din visurile sale. Presa
urla după „Ucraina germană”.
Generalul Hoffmann (în fotografie —
în cerc) a pus pe masa tratativelor
o hartă care smulgea
150.000 km. p. din teritoriul
Rusiei. Pe de altă parte,
Krupp, Kirdorf, Thyssen,
Stinnes și Hanke și-au asigurat
monopolul asupra minereurilor
din Georgia, printr-un acord cu
guvernul de marionete al
menșevicilor. Blohm & Voss
au trecut pe numele lor șantierele
navale de la Nikolaev. După
aceea, 12 mari bănci germane
au exercitat presiuni pentru a
obține — și au obținut, bineînțeles —
introducerea în acord a unei
clauze cu privire la „contribuții”
în valoare de 6 miliarde mărci.
După un an, a fost semnat
tratatul de la Versailles. Pînă la
urmă, țiharii au fost nevoiți să
renunțe la prada rusească —
cu intenția, însă, de a relua
„marea vîntătoare”.

Generalul Hoffmann (în fotografie — în cerc) a pus pe masa tratativelor o hartă care smulgea 150.000 km. p. din teritoriul Rusiei. Pe de altă parte, Krupp, Kirdorf, Thyssen, Stinnes și Hanke și-au asigurat monopolul asupra minereurilor din Georgia, printr-un acord cu guvernul de marionete al menșevicilor. Blohm & Voss au trecut pe numele lor șantierele navale de la Nikolaev. După aceea, 12 mari bănci germane au exercitat presiuni pentru a obține — și au obținut, bineînțeles — introducerea în acord a unei clauze cu privire la „contribuții” în valoare de 6 miliarde mărci. După un an, a fost semnat tratatul de la Versailles. Pînă la urmă, țiharii au fost nevoiți să renunțe la prada rusească — cu intenția, însă, de a relua „marea vîntătoare”.

Magnații și Hitler

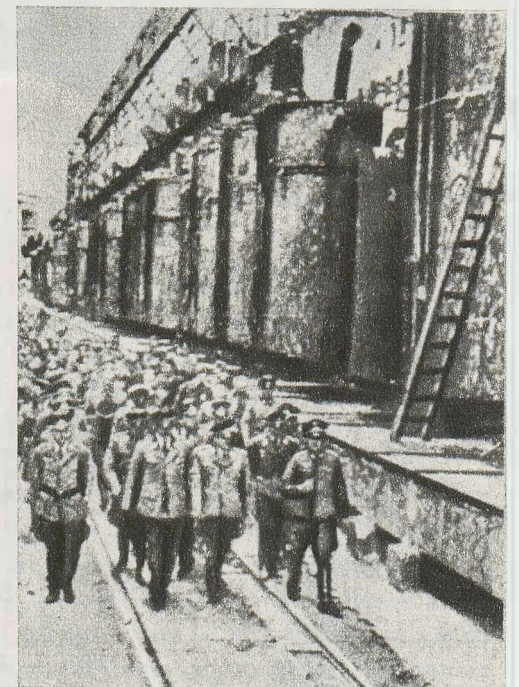
s-au unit pe socoteala Germaniei. Încă de la sfîrșitul anului 1920 au început să curgă milioanele în safeurile partidului nazist. Numai trustul cărbunelui din Ruhr a donat cîte 5 pfenigi de fiecare tonă de cărbune, ceea ce, chiar într-un an slab ca 1929, a reprezentat 6.150.000 mărci. Hitler și-a manifestat prompt recunoștința. În programul partidului nazist, care, în dosul unor fraze radicale, încerca să ascundă esența sa antipopulară, a răzbătut acest pasaj semnificativ: „National-socialismul nu va destitui cele mai mari uzine industriale, atît timp cît sînt proprietate particulară — ne referim la Krupp, Mannesmann, Thyssen etc. — și, în nici un caz, nu va considera că acestea contravin intereselor colectivității”. În cele din urmă, susamintitul Thyssen (în fotografie, alături de Hitler) i-a introdus pe Hitler la Clubul industriașilor din Düsseldorf. Din acea zi de ianuarie a anului 1932, asasinii mișcării muncitorești au început să înnoțe în bani și, deși partidul lor era amenințat cu fărîmîțarea, în 1933 el a fost adus la putere.

Dominația germană,

chiar și prin teroare — trîmbița, sentențios, Goebbels.

Dominația ținea scopuri precise. Donațiile din 1929 ale magnaților trebuiau să și dea „roadele”. În 1937, „I. G. Farben” a realizat un câștig de 231 milioane; în 1939 — 363 milioane; în 1943 — 822 milioane. După cum se vede, agresiunea împotriva Țării Sovietice le-a adus profituri uriașe: sub denumirea așa-ziselor „Comisii industriale” (în fotografie, o asemenea comisie pe jefuitori) inițiate de Rosenberg, în regiunile ocupate ale Uniunii Sovietice au apărut, ca ciupercile după ploaie, fel de fel de firme: „Mannesmann-Ukraine”; „Görings Eisen und Stahl”; „Siemens-Ukraine”; „Friedrich Krupp”; „Hauptstelle-Ukraine”... Dar a venit ziua cînd totul s-a prăbușit pentru cotropitorii lacomi. Pentru a doua oară, jefuitorii sîngeroși au trebuit să renunțe la pradă...

Adenauer și Pferdmenges

trag sforile în Germania occidentală. Fotografia ni-l înfățișează la aceeași masă (în stînga, cancelarul). Pferdmenges este proprietarul Băncii din Köln, care azi îi poartă numele. Înainte de 1945, a fost director la Diskontobank, consilier financiar al lui Brüning, membru a 22 consilii de administrație. După război, a fost mai întîi unul dintre cei ce figurau pe listele criminalilor de război; astăzi, se află în consiliul de administrație al concernelor Flick, Klöckner, A.E.G., Demag, Vereinigte Stahlwerke A.G.; este considerat, totodată, finanțatorul și eminența cenușie a partidului lui Adenauer (UCD) și deputat din partea acestui partid în Bundestag, alături de prietenul său cel mai intim: cancelarul. Dar Pferdmenges este doar unul dintre cei mulți. Căci azi au reînviat cu toții: Krupp, Klöckner, Mannesman, Hoesch (cu acesta, Adenauer se înrudește prin ginerele său, Werhahn), specialiștii în gaze de la I. G. Farben și Thyssen (protectorul și finanțatorul lui Hitler, care astăzi dispune din nou de aproape 50 la sută din oțelul brut vest-german). Ca de obicei, el preferă să rămînă în umbră, în timp ce — ca și în trecut — împing la putere și de data aceasta pe așa-zisul lor „om puternic”.

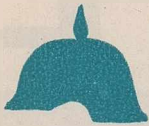

Din nou spre Est

ar vrea să-și îndrepte tunurile (de astă dată atomice) revanșarzii vest-germani. Adenauer — ca și Hitler — denumește Uniunea Sovietică „dușmanul de moarte”. Ministrul său de război, Strauss, cuprins și el de delir belleist, visează paranolic „să ștergă” de pe hartă Uniunea Sovietică. Generalul hitlerist Manteuffel își dă cu părerea: „Este ridicol doar să te aperi”. Iar publicația „Geopolitik” teoretizează ca pe vremuri: „Ceea ce Uniunea Sovietică poate oferi Europei occidentale este spațiul vital. Dat fiind că actuala situație proastă a Europei se datorește aglomerației de populație, Europa trebuie să dobîndească spațiul vital prin forță”. În realitate, însă, și de data aceasta nu este vorba de nimic altceva, decît de materii prime, piețe de desfacere și sclavi, care să reprezinte o forță de muncă la un preț derizoriu. Marii magnați trag din nou sforile. Ei negociază la bursa lor „valori estice” fictive și pregătesc „a treia rundă” — adică a treia aventură spre Est. Goana după valori estice reale și teama de socialism îi orbesc de furie.

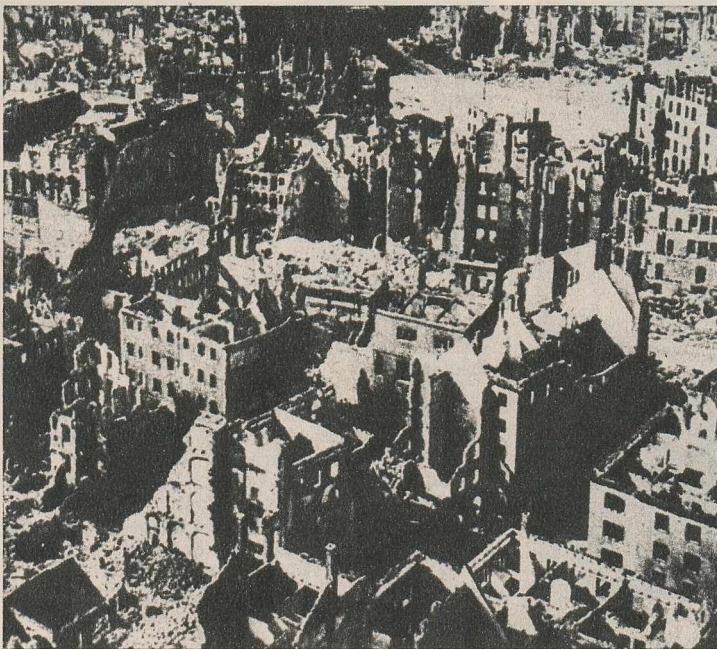
Hecatoabe, milioane de morți au acoperit cimpurile de luptă ale Europei, locurile pe unde a trecut imperialismul german, în goană după profituri. Din rindul poporului german au căzut milioane de victime. Cei care au supraviețuit, înfomețați și oropsiți, au visat la o viață mai bună, la pace. Aproape tuturor le părea de neconceput repetarea măcelului, în afară de cei ce cunoșteau adevăratele lui cauze. Dar, întrucât prea mulți s-au mulțumit doar cu visurile, au fost din nou înșelați. Terorarea s-a abătut asupra aceluia care au luptat pentru a împiedica repetarea ororilor războiului. Și, în acest timp, cei vinovați de marile masacre al popoarelor, rămași nepedepsiți, și-au reluat treaba murdără.

Al doilea război

mondial a creat un haos atât de mare, iar metodele fasciste de nimicire au fost atât de multiple, încât nici până astăzi nu s-a putut stabili exact numărul total al celor pieriți... Numai în lagărele de concentrare naziste au fost uciși 8 milioane de oameni!

Aventura lui Hitler a costat poporul german aproape șase milioane de morți. Războiul dezvăluit de Germania s-a învârtit în jurul împotriva germanilor înșiși. Al doilea asalt al imperialismului german pentru dominarea lumii a dus poporul german la marginea prăpastiei și distrugerii fizice. Dar, de data aceasta, criminalii de război n-au scăpat nevinși. Într-o parte a Germaniei — în Răsărit — puterea lor a fost smulșă din rădăcină.

**CÎND LUPUL ÎȘI SCHIMBĂ
... casca**

Iată același lup lacom după pradă: învâluit în purpura imperială din sânge și fier, în cămașa cafenie a național-socialismului sau purtînd sutana, spre a se ascunde sub masca creștinismului. Indiferent de regimul sub care-și fac mendrele — fie că e vorba de monarhie constituțională, dictatură fascistă sau democrație burgheză; fie că poartă coiful prusac, casca de oțel nazistă sau cea americană — militaristiții germani sînt și rămîn aceiași în Germania occidentală.

NU! N-au pornit încă la „a treia rundă“! Și asta nu pentru că n-au vrut ei, ci pentru că forțele lumii socialiste sînt atât de puternice, încît lupii revanșarzi — chiar dacă și-au schimbat casca, arborînd însemnele N.A.T.O. — știu bine ce-i așteaptă în cazul unei noi aventuri în Est!

(După „Freie Welt“ — Berlin)

FLAGARA

OBIECTIV

● Alarmă în industria americană de automobile! Muncitorii sînt neliniștiți și deprimați la culme de faptul că, datorită crizei, uzinele nu mai lucrează decît patru zile pe săptămînă, ceea ce implică reducerea corespunzătoare a salariilor.

● În 1948, impozitele directe pe care trebuiau să le plătească contribuabilii englezi totalizau suma de 1.600.000 lire sterline. Anul acesta cifra impozitelor percepute se ridică la aproape 3.000.000 lire sterline.

● „Göring avea dreptul să fie socotit victimă a nazismului“ Nu, nu e vorba de o glumă de prost gust, ci de o declarație cinică, făcută de văduva criminalului de război. Pe scurt, Frau Göring reclamă bunurile familiei, confiscate de aliați și care sînt evaluate la 800.000 de dolari. „Argumentul“ invocat de aceasta este că, în ultimele săptămîni ale războiului, Göring, fiind destituit din funcțiile pe care le deținea, ar trebui chipurile socotit, post-mortem..., „victimă a nazismului“.

● Cîtim în revista italiană „Vie Nuove“: 70 la sută din cei înrolați în Legiunea străină sînt de naționalitate germană. Este vorba în cea mai mare parte de foști criminali naziști sau de foști S.S.-iști, care s-au înrolat în Legiune spre a scăpa de pedepsa ce li se cuvenea pentru nelegiuirile lor.

● La șase ani de temniță a fost condamnată gospodina vest-germană Ilse Gerhardt, pentru că agenții noului gestapo din Bonn au descoperit la locuința sa cîteva exemplare ale ziarului „Freies Volk“, organul Partidului Comunist din Germania.

● Într-o telegramă adresată guvernului atenian, Camera industrială din Xanthi se referă la soarta tragică a unor sate din Grecia, în care „locuitorii n-au asigurată nici măcar piinea cea de toate zilele“.

● După ce președintele Eisenhower a declarat în recentul mesaj adresat Congresului că, așa cum evoluează situația din agricultură, „Statele Unite se vor afla în fața unui dezastru economic“, presa americană nu prididește cu comentarii care mai de care mai deprimante. Exprimînd îngrijorarea cercurilor de afaceri interesate în problemele agriculturii, revista „U. S. News and World Report“ deplînge faptul că, pentru ieșirea din impas, nu apare în perspectivă „o soluție, ca, de pildă, o producție proastă, un război (mai ales un război! — n.n.) sau alt dezastru...“

Fără comentarii!

● În cadrul unei anchete intitulată „Ce ar fi fost dacă germanii ar fi cîștigat războiul?“, ziarul londonez „Sunday Pictorial“ arată, între altele, că fostul ministru hitlerist Walter Darré întocmise un plan potrivit căruia două milioane de fete din Anglia ar fi urmat să fie recrutate pentru a procrea, împreună cu „arieni germani“, așa-zisa rasă desăvîrșită visată de Hitler. Încă un motiv pentru unii anglo-saxoni ca să deplîngă... zdrobirea nazismului!

● Guvernul italian a conferit titlul de „mare ofițer al Ordinului Pentru Merit, al Italiei“, fostului general hitlerist Hans Röttiger, notoriu criminal de război. „Meritele“ lui Röttiger sînt mari: a fost mina dreaptă a feldmaresalului Kesselring, comandantul trupelor de ocupație germane din Italia. După încetarea focului, el a fost arestat pentru că ordonase uciderea unui grup de muncitori de la uzinele italiene Lancia. Cum de a scăpat de ștreang — nu se știe. În prezent, însă, Röttiger este inspector general de armată în Germania de vest.

● Ca și în Germania occidentală, revanșarzii ridică capul și în Japonia. Exemplu tipic: prezentarea în cinematografele japoneze a unui film menit să reabiliteze memoria politicianilor și a comandanților militari niponi, condamnați la moarte de un tribunal alcătuit din reprezentanți ai puterilor aliate.

D. B.

UN SECOL

O vizită pe platourile studiourilor cinematografice „Mosfilm”

Actrița sovietică I. Milopolskaia, în rolul Elenei Stahova din coproducția sovieto-bulgară realizată după romanul „În ajun” de Turgheniev.

Regizorul A. Rîbakov (stînga), discutînd cu actorii E. Lazarev, interpretul rolului lui Surikov (mijloc), și G. Vișin, interpretul lui Repin

Dacă intri pe platourile studioului „Mosfilm” o dată cu machiorii, costumierii și operatorii, adică în zori de zi, și le părăsești o dată cu ei, seara târziu, ai posibilitatea de a trăi într-o singură zi, un secol întreg. Vi se pare imposibil? Atunci însoțiți-ne.

Deschidem prima ușa și iată: în fața noastră apare un tînăr înalt, cu barbă și mustați negre, cu ochi vii, îmbrăcat într-un costum de croială veche. Vi se pare cunoscut chipul? Poate vă amintește ceva și figura oaspetelui său, pe care tînărul îl conduce în fața unui tablou. Iar asupra

acestei picturi, desigur, nu mai aveți nici o îndoială: e celebra lucrare a lui Surikov „Dimineața execuției strelîților”. Cei doi tîncri pe care i-am văzut nu sînt alții decît interpreții marilor pictori ruși Surikov și Repin, care vor apărea în filmul „Vasili Surikov”, realizat de regizorul Anatoli Rîbakov. Scenariul aparține tînărului dramaturg E. Braghinski și artistului poporului din U.R.S.S. V. Iakovlev, iar rolul lui Surikov a fost încredințat studentului Evgheni Lazarev, din anul IV al Studioului Teatrului Academic de Artă din Moscova.

Nu departe de platoul vizitat,

Înainte de a se începe turnarea, regizorul G. Ciuhrai (stînga) repetă o scenă din filmul „Balada soldatului”, cu actorii V. Ivașev și E. Urbanski

INTR-O ZI

Correspondență specială din Moscova de Elena DEMIENTEVA

O altă ușă ne deschide calea către un vechi conac de nobili, în fața unui chioșc acoperit de verdeață: e casa Stahovilor, pe care i-am cunoscut din romanul „În ajun” de Turgenev. Scriitorul bulgar Orlin Vasiliev și regizorul sovietic V. Petrov au creat un scenariu după acest roman, filmul realizându-se de asemenea în coproducție. Rolurile principale sînt deținute de actrița sovietică Irina Milopolskaia (care debutează în cinematografie) și de actorul bulgar Liuben Kabakiev, iar filmările se fac atît în Bulgaria, cît și pe platourile „Mosfilmului”.

Doar cîțiva pași, și iată-ne, dintr-o dată, în alt secol: se filmează „Balada soldatului”, în regia lui G. Ciubrai. „Am dori să realizăm — ne mărturisește regizorul — o narațiune cinematografică poetică și emoționantă despre un tînăr ostaș sovietic, despre modestia și frumusețea lui sufletească. Vrem să vorbim despre război, fără a arăta însă războiul. Soldatul Aleksei Skvorțov capătă o scurtă permisie și pleacă acasă: ceea ce se va întîmpla aici va furniza subiectul filmului”.

Batem într-o ușă vecină și auzim, în rusă și franceză, același răspuns binevoitor: „intrați”. Am ajuns deci pe platoul primei coproducții a cineaștilor sovietici și francezi: „Normandie-Niemen” (scenariu, Elsa Triolet, Konstantin Simonov și Charles Spaak), care va istorisi despre piloții francezi ce au luptat împotriva fascismului, în zilele celui de-al doilea război mondial, alături de ostașii sovietici. Regia filmului o girează Jean Dréville și Damir Viatici-Berejnih.

În ultimul popas al vizitei noastre pe platourile „Mosfilmului”, am cunoscut-o pe „Annușka”. O femeie uscățivă, dar încă frumoasă, cu părul blond închis — de timpuriu înspicat cu fire cărunte — ieșindu-i de sub basma, cu o privire puțin tristă și bănuitoare. Parcă ne-ar fi cunoscute trăsăturile ei. Aflăm, pînă la urmă, că e talentata actriță Irina Skobțeva, pe care am văzut-o, printre altele, și în cel al Desdemonei. Dar ce adîncă metamorfoză! Acum ea ne va istorisi pe ecran povestea vieții unei simple femei ruse, care a avut mult de suferit în timpul Marelui Război pentru Apărarea

↓ imagine din viitoarea producție a „Mosfilmului”: „Annușka”.

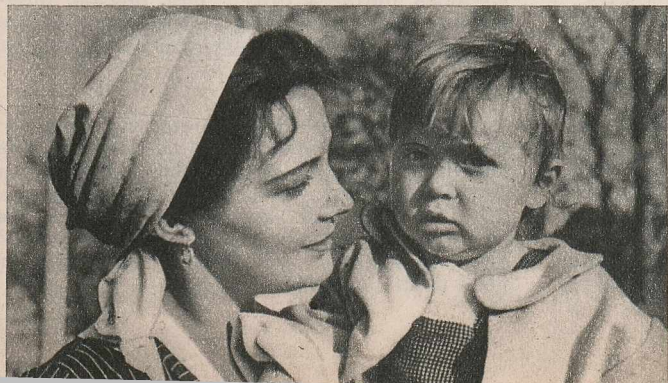

Operatorul bulgar Vilo Vîlov, filmînd o scenă în vila Stahovilor, pentru filmul „În ajun”.

Patriei, pierzîndu-și soțul, dar care a reușit să-și crească singură, sănătos și cinstit, cei trei copii ai ei. Scenariul filmului e realizat de E. Sevela, iar regia o asigură B. Barnet.

... Ne-a apucat seara pe platourile „Mosfilmului”. E și normal, de vreme ce am avut de străbătut un secol întreg!...

Au început filmările coproducției sovieto-franceze „Normandie-Niemen”. Iată-i pe regizorul sovietic D. Viatici-Berejnih (stînga) și regizorul francez Jean Dréville. ↓

Delegații de mineri demonstrînd pe străzile Londrei, împotriva închiderii minelor, împotriva șomajului, pentru unitatea minerilor.

Correspondență din Londra

DRAMA MINERILOR ENGLEZI

de Diana PURCELL

La naționalizarea industriei carbonifere engleze autoritățile au declarat că vor fi necesare multe milioane de lire pentru ca minele să poată fi adaptate cerințelor producției moderne. Aceasta pentru că, în decursul ultimilor 70-80 de ani, majoritatea minerilor n-au fost înzestrate cu utilaj mecanizat și, totodată, pentru că în urma îndelungatei perioade de criză, multe mine bogate s-au transformat în adevărate ruine. Numeroase mine au fost în trecut atît de neglijate din acest punct de vedere, încît, practic, fără instalarea unor utilaje și mașini moderne, ele nu mai puteau fi exploatate. În ciuda acestor fapte, însă, guvernul a hotărît să acorde foștilor proprietari de mine — care ani de zile au avut numai grija să scoată cît mai mult cărbune, neglijînd întreținerea minelor și modernizarea utilajului — despăgubiri care s-au urcat la uriașă sumă de 300 milioane lire. Fără îndoială că acest fapt avea să fie urmat de consecințe grave pentru industria minieră dar, mai ales, pentru minerii din Anglia — așa cum se vede azi.

★

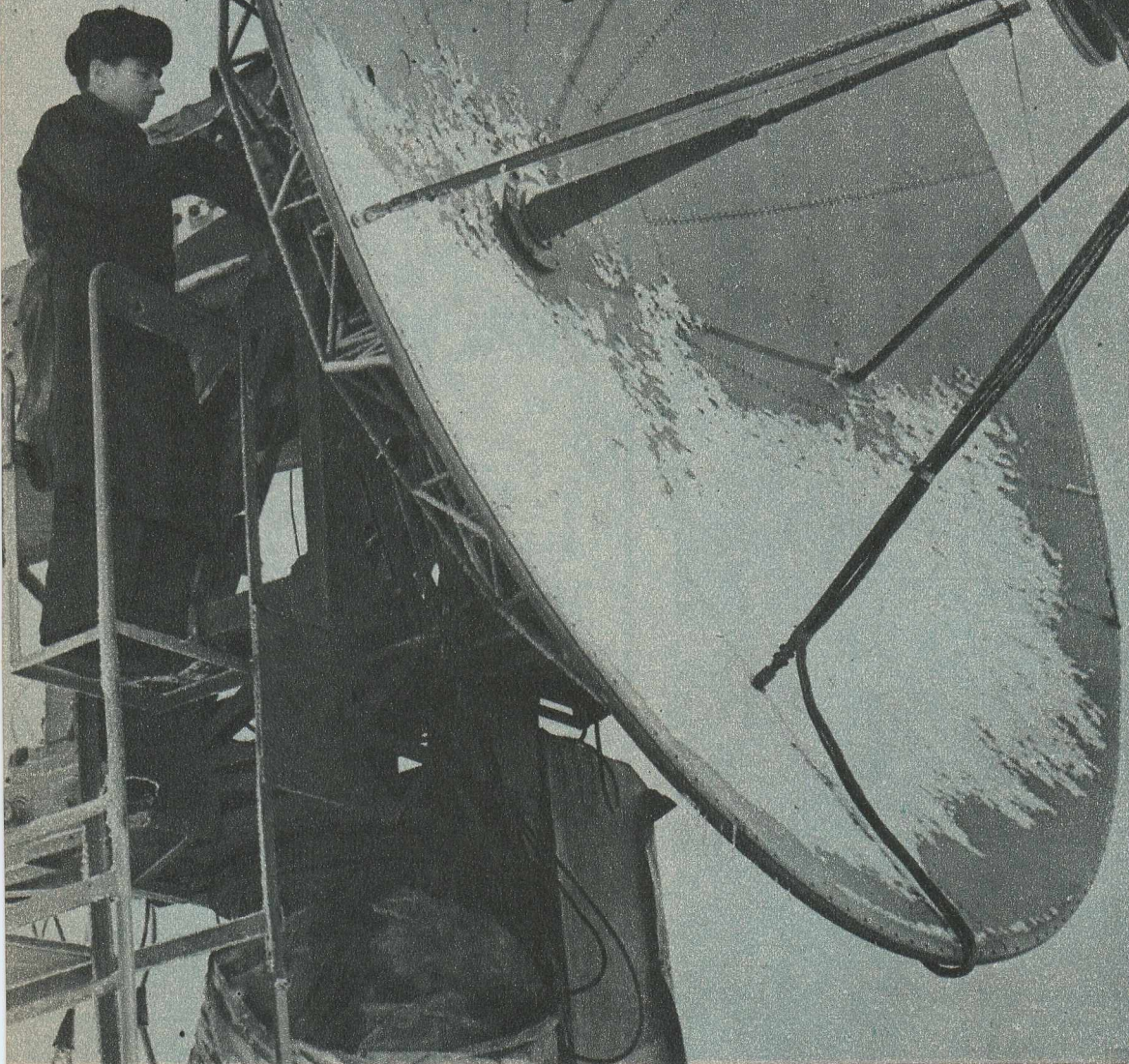
În zilele crizei și foametei dintre anii 1920-1930 — cînd întregi regiuni miniere își încetaseră activitatea, cînd oameni care întreaga lor viață lucraseră în industria carboniferă se vedeau siliți să scormonească prin minele părăsite, pentru a-și aduna cîțiva cărbuni pentru propria gospodărie și cînd o întreagă generație de tineri părăseau regiunile miniere ale Scoției, Wales-ului și din nordul Angliei, pornind să-și încerce norocul pe alte meleaguri — minerii au jurat că nu vor mai permite copiilor lor să se facă mineri. În acele zile tragice am auzit mineri spunînd: „Mai bine să-mi moară băiatul, decît să devină miner”. Cuvinte îngrozitoare, dar lesne de înțeles în condițiile cînd patronii, care nu mai puteau realiza profituri mari, închideau o mină după alta. După perioada de criză, capitaliștii au început să facă o propagandă intensă în vederea atragerii minerilor înapoi spre mine. Pretutindeni se puteau vedea afișe prezentînd pe mineri ca cetățeni importanți și valoroși, fără de care nu poate prospera industria și nu poate fi ridicat nivelul de trai al populației. Ba chiar, s-au dat garanții solemne, confirmate de declarații ale guvernului, precum că în industria carboniferă nu va mai exista șomaj.

Și iată că, în primăvara aceasta, Direcția națională a industriei carbonifere — proprietate a statului — a anunțat că vor trebui să fie închise în Anglia 36 de mine. Aceasta după ce, de la naționalizare și pînă-n prezent, au mai fost închise 250 puțuri, pe motiv că nu dădeau randament. De pe urma noilor închideri de mine vor avea de suferit circa 60.000 de mineri. În Scoția au și fost închise pînă acum 20 de mine, iar circa 3.000 de mineri de la o serie de mine din Wales au primit înștiințarea că vor fi concediați, în urma închiderii minelor în care lucrează.

Desigur că o serie de mine nu sînt îndeajuns de „rentabile” și aceasta datorită lipsei de preocupare a autorităților pentru utilarea și modernizarea lor. Dar principala cauză a actualei situații din industria carboniferă este criza — adunarea unor stocuri imense (în prezent, aproximativ 38.000.000 tone), ca o urmare a restrîngerii activității industriale, pe de o parte, și, pe de altă parte, datorită importurilor nejustificate de cărbune, și încă de proastă calitate, din S.U.A., precum și concurenței făcute pe piața capitalistă de „partenerii” americani și vest-germani. Împotriva acestei stări de lucruri minerii luptă cu hotărîre, cerînd să se pună capăt închiderii minelor și să se ia măsuri pentru rezolvarea problemei șomajului. „Stătem împotriva închiderii minelor și a concedierilor!”. „Cerem să ni se dea de lucru!” — iată lozincile cu care au demonstrat mii și mii de mineri în întreaga țară.

Totodată minerii cer să se înceteze „războiul rece”, fapt care ar aduce după sine reducerea sumelor cheltuite actualmente pentru armament, precum și relații economice normale cu țări ca U.R.S.S., China și celelalte țări de democrație populară, care ar absorbi o parte din cărbunele englez, asigurînd pîinea minerilor britanici.

SOARELE la treabă

de Ing. I. CRISTESCU

Motto: „Toată energia care acționează în prezent pe pământ este căldură solară, transformată“.

F. Engels: „Dialectica naturii“.

Care va fi energia viitorului?

În ultimele decenii, s-au emis o serie de ipoteze asupra viitoarelor surse de energie necesară omenirii: energia apelor, energia vântului sau a vulcanilor și, mai recent, energia atomică și energia termonucleară. Savanții nu au căzut cu toții de acord asupra vreuneia din acestea și discuțiile continuă.

Care va fi, totuși, energia viitorului?! Întrebarea preocupă azi toată lumea și, cu atât mai mult, pe energeticieni. Cărbunii și petrolul, sursele clasice de energie și cele mai principale în prezent, se vor epuiza într-un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat. (Nu vă faceți griji! Scadența aceasta e de ordinul sutelor de ani). Așadar, cărbunele și petrolul se vor isprăvi. Și pe urmă?

Apariția în arena surselor de energie a minusculilor „atomi grei“ de uraniu și plutoniu și a „atomilor ușori“ de hidrogen și heliu a însemnat o adevărată revoluție în energetică. În acest domeniu, energia atomică va juca un rol

extrem de important. Totuși rezervele mondiale de uraniu nu sînt nici ele inepuizabile.

Să facem apel atunci, pentru energetica viitorului îndepărtat, la energia termonucleară. Ea deschide perspective mărețe omenirii. Totuși, pînă acum, aceasta mai prezintă destule ascunzișuri în domesticirea ei completă; deocamdată n-au fost concretizate decît jaloanele experimentale pentru stăpînirea ei.

Atunci? Care va fi energia viitorului? Care va fi acea energie inepuizabilă care să alimenteze la nesfîrșit globul și care să-i scutească definitiv pe oameni de a-și mai pune problema surselor energetice?

Înapoi la Arhimede?

În 1951, regretatul F. Joliot-Curie a arătat, la o ședință a Academiei de Științe a U.R.S.S., la care a participat, că există suficiente motive să se creadă că energia viitorului îndepărtat va fi energia soarelui.

Oamenii, aceste ființe gînditoare și veșnic în căutarea dezlegării tainelor naturii, în vederea stăpînirii ei, s-au gîndit de mult să cucerească soarele. Cînd Arhimede, în urmă cu peste 2.000 de ani, a îndreptat oglinzile sale asupra corăbiilor romane, aprinzîndu-le, el făcea primii pași pe drumul cuceririi acestei inepuizabile surse de energie. De fapt, soarele constituie

pentru pămînt, de miliarde de ani, singura sursă permanentă de energie. Cărbunii, petrolul, lemnele, gazele naturale, toți acești combustibili generatori de energie nu sînt altceva decît... conserve sui-generis de energie solară, acumulată în decursul multor milioane de ani. În fiecare minut, fiecare metru patrat al suprafeței terestre primește o cantitate de căldură solară suficientă pentru a fierbe un pahar cu apă. Știți ce înseamnă aceasta? Înseamnă că energia trimisă de soare asupra întregului pămînt în timp de 10 minute ar satisface întregul consum de energie al globului pe un an întreg. S-a calculat că 17.000 de centrale electrice de cîte un milion de kilowați fiecare ar da numai un procent din energia pe care o trimite soarele asupra pămîntului (în timp egal)!

Această cantitate gigantică de energie, existentă permanent în jurul nostru, așteaptă doar să fie folosită.

Construcții ciudate

Pe cîmpia Ararat, din R.S.S. Armeană, se poate vedea o construcție ciudată: un cazan uriaș cu apă, așezat în vîrfurile unui turn înalt de 40 m, în jurul căruia circulă, pe 23 căi ferate concentrice, niște vagoane ce poartă pe ele oglinzi uriașe. Peste 1.200 de oglinzi reflectă razele solare asupra cazanului cu apă. Apa se transformă în vapori sub presiune, care acționează turbinele unor generatori electrice. Și iată că se obține în acest fel energie electrică născută din soare!

Centrala electrică solară experimentală din R.S.S. Armeană, prima de acest gen din lume, are o putere de 1.200 kW.

Pe principii similare s-au construit o mare diversitate de instalații solare. Printre acestea, și o „bucătărie solară“. Formată dintr-o oglindă specială cu diametrul de 1 m, ea poate încălzi, în timp de o oră, 5 litri de apă, pregătind în același timp mîncare pentru 4-5 persoane.

Totuși, instalațiile solare cu oglinzi sînt greoaie și necesită suprafețe întinse de expunere la soare. Oare nu există soluții mai avantajoase de captare a energiei solare?

Ba da. O altă cucerire a tehnicii vine să ne ajute. Sînt semiconductorii — cristale de siliciu sau de germaniu care, sub influența luminii solare, dau naștere direct energiei electrice. Bateriile solare care alimentează instalațiile radio ale celui de-al treilea satelit artificial sovietic nu sînt decît plăci din cristale de siliciu.

Bateriile solare cu semiconductori, perfecționate, vor revoluționa, pur și simplu, energetica. De exemplu, Sahara, cu soarele ei, dacă ar avea o baterie solară cu o suprafață de 1.000 ha, ar putea furniza energie electrică cît o centrală electrică de 1.000.000 kW!

Turbina minune

Dar poate că nici aceasta nu va fi calea urmată în viitor pentru captarea energiei solare. O recentă realizare a inventatorului sovietic Presniakov ne face să credem acest lucru. Turbina solară inventată de Presniakov este un motor magneto-termic în care energia mecanică se obține direct, pe calea acțiunii unor magneți permanenți și a căldurii solare. Turbina are un rotor format din palete confecționate dintr-un aliaj special, care are proprietatea de a se demagnetiza sub acțiunea căldurii soarelui. Paleta rotorului este atrasă de un magnet permanent și, cînd ajunge în dreptul acestuia, fiind încălzită de soare, se demagnetizează, scapă de sub influența magnetului permanent și se rotește mai departe. Imediat ce a scăpat de sub acțiunea magnetului și a căldurii, paleta își recapătă magnetismul și este atrasă de următorul magnet permanent, astfel că ea se mișcă continuu.

Posibilitățile de folosire ale acestei noi realizări a științei sovietice sînt uriașe. Energia mecanică obținută direct, fără procese intermediare, dă posibilitatea folosirii turbinei solare în cele mai variate instalații fixe și mobile.

★

Drumul spre cucerirea soarelui mai este presărat încă cu obstacole. Porțile ferecate ale naturii par a nu se lăsa deschise ușor în fața omului. Numai că, înțelepciunea și perseverența lui sînt în stare să găsească cheile magice ale acestui Sesam plin de comori. Energia soarelui este o comoară pe care știința și tehnica o vor pune deplin în slujba omenirii.

METALUL VA FI SALVAT!

Reportaj de I. CORIBAN

Cînd, în urma unor calcule minuțioase, statisticienii au arătat că o treime din materialele feroase produse într-un an — pe scară mondială — sînt distruse de coroziune, cifra aceasta a constituit un semnal de alarmă. „Metalul trebuie protejat!” — s-au auzit glasuri tot mai îngrijorate. Ceea ce trebuia apărut erau de fapt uriașele instalații de metal care se evaluau la sume colosale. Unele metale, care se dovediseră a fi invincibile în anumite medii, concentrații și temperaturi, se arătaseră neputincioase în altele. Oțelul, acest rege al metalelor, etalon de comparație pentru literați, se dovedi și el pasibil de coroziune.

Ce se poate face ?

Majoritatea oțelurilor sînt atacate de clorul umed. Creșterea temperaturii accelerează puternic coroziunea lor. Atunci, ca să fie mai rezistent, oțelului i s-a adăugat crom. Dar oțelurile crom, la orice temperatură sau concentrație, sînt roase în cîteva zile de acidul clorhidric. Atunci oțelului i s-a adăugat nichel. Problema părea oarecum rezolvată. Și, totuși, apărut un nou dușman: acidul azotic! Acesta, la o concentrație mai mare de 40%, atacă chiar și oțelul crom-nichel. Dar lupta a continuat. Pentru a-i fi și mai mult mărită rezistența, oțelul a fost combinat cu molibdenul. Și astfel oțelurile crom-nichel-molibden au reușit să reziste bine la acidul azotic, pînă la o

temperatură de 50°C, la o concentrație de 75-95%.

Dar oricît de folositoare ar fi, prețurile acestor oțeluri sînt foarte mari. Atunci, care este soluția? N-ar putea fi ele înlocuite, mai ales în industria chimică, unde sînt supuse unei coroziuni intense? Unde în diferitele instalații există o scară atît de largă de temperaturi și presiuni, nocive pentru ele. Nu există oare alte materiale care să le înlocuiască, rezistînd cu succes la toate aceste încercări grele?

Iată soluția!

Bineînțeles că asemenea materiale, mai ieftine și mai rezistente, există; ele sînt cărbunele, chiturile, masele plastice etc. Și o bătălie uriașă pentru înlocuirea oțelurilor speciale cu aceste materiale începe pe plan mondial.

În țara noastră, în anul 1956, a intrat în funcțiune întreprinderea „Anticorosiv”; menirea ei este aceea de a proteja utilajele ce funcționează în medii corosive, precum și construirea de utilaje noi din materiale nemetalice. De fapt, lupta împotriva coroziunii începuse cu cîteva ani mai înainte. Sub conducerea tovarășului V. Stoica, în cadrul combinatului „Karl Marx” din Tîrnăveni și al Uzinei chimice din Turda, s-au făcut primele încercări de bachelitare la o serie de tronsoane (țevi), utilizate în mediul de clor. Viața unui tronson metalic care funcționa într-un asemenea mediu dura numai cîteva zile. Protejat prin bachelitare, existența lui poate fi prelungită la 2-3 ani. Eco-

nomiile realizate prin aceasta sînt considerabile. Pentru punerea la punct a bachelitării, tovarășul V. Stoica, actualul director al „Anticorosivului”, a fost distins cu Premiul de Stat (1954).

Miraculoasa policlorură de vinil

Cînd am întrebat care este cea mai importantă secție a întreprinderii, mi s-a răspuns laconic: „Toate!”. Totuși, cînd am ajuns în încăperile unde se lucrează cu policlorură de vinil, cineva a exclamat: „Iată o secție de mare viitor”...

Materialul acesta este miraculos în felul său și se pare că va avea un rol important în protejarea utilajelor și, ca atare, în dezvoltarea viitoare a fabricii. Aceasta se datorește calităților sale: înlocuiește cu succes oțelurile anticorosive speciale provenite din import și are o comportare excelentă în medii acide și alcaline. Instalațiile construite pînă acum de fabrică funcționează în cele mai diverse medii: la gospodăria vinicolă de stat „Odobești”, în secțiile de acizi azoici, indulină etc. ale uzinei chimice „Constantin Istrati”, la fabrica de parfum „Macul roșu” etc. etc.

Fără titlul de campion la haltere

Trecînd prin curtea întreprinderii, era cît p-aci să cad, împiedicîndu-mă de niște tronsoane. Spre uimirea mea, n-auzii sunetul acela cu ecou prelungit, atît de specific metalelor lovite. Insoțitorul meu zimbi și îmi spuse:

— Încercați să ridicați unul!
L-am privit puțin contrariat pe inginer. Sînt eu oare campion la haltere, ca să ridic coșcoageamite țevă care, după aparența dimensiunilor, poate cîntări peste o sută de kilograme? Totuși, socotînd că e vorba de o glumă și că nu voi putea nici măcar să-l urnesc, mi-am făcut curaj și, adunîndu-mi toate forțele, m-am opintit să-l ridic. Stupoare! Îl țineam într-o mîină aproape fără efort!... Tronsonul acesta ușor era din policlorură de vinil și, după cum mi s-a explicat, asemenea țevi folosesc instalațiilor de ploaie artificială, care sînt livrate agriculturii.

Știați că... mîna de creion?..

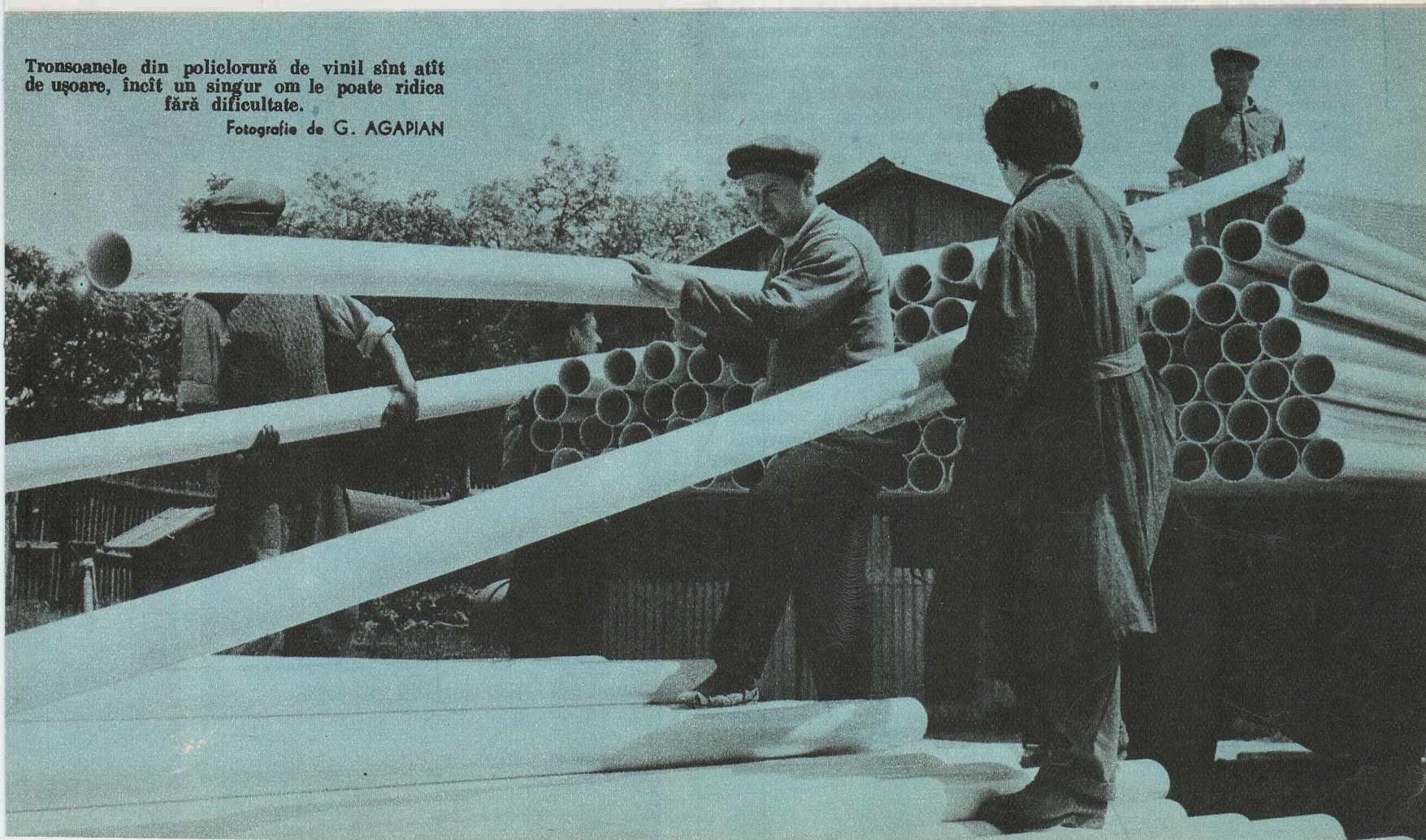
N-am văzut vreodată cărbune să fie strunjit, dar asta mi se pare că se datorește doar ignoranței mele. În sfîrșit, aici la „Anticorosiv” mi-a fost dat să văd și asta. Cărbunele care suportă o asemenea prelucrare este de fapt grafitul și, fiind unguent, se pretează la strunjire. Din el se fac aici pompe centrifugale, ventile, turnuri de absorbție, răcitoare etc. Pe lîngă că este infuzibil și neatacabil de către acizi, el conferă instalațiilor construite dintr-însul capacitatea de a suporta temperaturi pînă la 150°C. Iată dar cum pînă și grafitul, cunoscut de orișicine ca mîna de creion, a reușit să înlocuiască oțelurile înobilate cu crom-nichel și molibden, renumite prin proprietățile lor superioare...

★

Fabrica „Anticorosiv” este tînără. Acum trei ani, cînd a început să existe, lucra cu 16 oameni. Azi numărul acestora e de cîteva sute. Și dacă totuși nu are fama unei mari uzine, viitorul îi asigură dreptul de a o avea. Căci, precum medicii caută să prevină și să vindece maladiile, tot așa colectivul de aici luptă să apere și să vindece instalațiile industriale împotriva celei mai crunte boli a metalelor: coroziunea.

Tronsoanele din policlorură de vinil sînt atît de ușoare, încît un singur om le poate ridica fără dificultate.

Fotografie de G. AGAPIAN

ORASUL zdrănitelor

de V. SAVIN

Comerțul cu haine vechi este un fenomen larg răspândit în societatea în care o mână de indivizi huzuresc, în timp ce milioane de oameni muncitori se zbat în luptă pentru o bucătică de piine — volumul său fiind invers proporțional cu starea economică a maselor. El înflorește acolo unde cei ce muncesc nu-și pot agonisi din munca lor tot ce le e necesar pentru a trăi, acolo unde șomajul lovește mase uriașe de oameni ai muncii — în capitalism.

Mult restrâns și pe cale de dispariție în țările socialiste, astăzi comerțul cu haine vechi cunoaște o „înflorire” fără precedent în țările occidentale aservite imperialismului american și „fericite” de acesta cu fel de fel de „ajutoare”.

În marile orașe din Apus există și cresc ca ciupercile pe un gunoi gras numeroase întreprinderi ce se ocupă cu comerțul de vechituri (vă amintiți de „Taica Lazăr” din Bucureștiul de ieri?), speculând necesitatea oamenilor simpli de a se îmbrăca totuși, chiar și atunci când câștigul mizer nu le permite să-și cumpere haine noi. Există în aceste orașe străzi și cartiere întregi, specializate în acest tragic comerț, al căror grad de dezvoltare echivalează cu un veritabil barometru al vieții sociale. Și dacă mai în fiecare oraș important din Occident există câte o asemenea stradă, apoi în Italia, sărăcită de exploatarea autohtonă și înrobirea față de imperialismul american, există un adevărat oraș „specializat”: capitala comerțului cu vechituri.

Numele orașului de tristă faimă e Resina, o așezare situată la 11 kilometri de Napoli, pe care câțiva afaceriști napolitani au transformat-o într-un uriaș depozit de zdrențe. Sînt zdrențele pe care America le exportă în Europa. Sînt vechiturile pe care „unchiul” bogat din America le aruncă „nepoților” sau slugilor. Constituiți într-un adevărat monopol, afaceriștii italieni cumpără de la cei din S.U.A. îmbrăcămintea uzată, plătind-o cu 500 lire kg. Imbalotată, ea este importată în Italia sub eticheta de „zdrențe”, fiind astfel scutită de taxe vamale. Aici, este depozitată la Resina, centrul spre care

vin toți negustorii de haine vechi pentru a-și face achizițiile. Parțial recondiționate, zdrențele americane sînt apoi vîndute cu prețuri înzecite, aducînd beneficii uriașe „noroșilor” negustori.

Vreți să știți ce volum atinge acest comerț? Numai în 1957, valoarea zdrențelor importate a fost de 11 miliarde lire. Socotit pe 500 lire kilogramul, ajungem la un total de 22.000.000 kilograme!

Bineînțeles că de la o asemenea afacere „grasă” nu se putea da la o parte nici biserica catolică — marea societate „anonimă” amestecată în toate marile afaceri și marile scandaluri din Italia. Prin organizația catolică P.O.A., care pretinde că urmărește scopuri de „binefacere”, Vaticanul face, de fapt, o neloială concurență afaceriștilor napolitani ce și-au depozitat marfa la Resina. Într-adevăr, negustorii americani de filantropie și-au mai găsit un debușeu pentru fetida lor marfă, trimițînd haloturi cu zdrențe organizației P.O.A., care ar urma să facă cu ele acțiuni de „binefacere”. O dată ajunse însă în Italia, vechiturile primite ca pomană sînt vîndute unui grup de 2-3 financieri din Via Sannio din Roma, la prețul de numai 150 lire kilogramul!... Ele iau apoi drumul pieței, aducînd întreprizilor tovarăși de afaceri ai Vaticanului cîștiguri și mai mari decît cele pe care le realizează concurenții napolitani. Iată deci și Vaticanul transformat într-un telal. Telal angrosist!

Desigur că practicarea acestui comerț, care frustrează statul de uriașe fonduri, prin sustragerea de la taxele vamale, a neliniștit pe muncitorii textiliști, aruncați în mare măsură în ghearele șomajului, dar și pe patronii industriilor textile, care-și văd depozitele aglomerate de stocuri de mărfuri nevîndute. Dar dacă muncitorii au continuat să protesteze împotriva acestui soi de comerț și să lupte pentru interzicerea sau cel puțin limitarea lui, protestul patronal a fost, pare-se, mult mai... modest. Pasămite: industriașii italieni pot să-și asigure profiturile și fără a mai produce. În modul cel mai simplu: făcînd și ei comerț cu vechituri!...

FOTOGRAFII SPECIALE

de Rosita

① Asemenea zărențe se scoate aur lucrătorii...

② Teiului Bine brănit, cu bezunarele căpușite, el poate rînji satisfăcut: face afaceri bune! Dar în fauna apelor napolitane el nu este doct o mică gîlucă — una din acelea care se hrănesc cu firimiturile ce rămîn de la copiosul ospăț al celor doi, trei rechini ai marii finanțe, care au organizat la Resina comerțul cu zărențe americane.

Însă pe acești rechini să nu-i căuțezi în Resina. Bancherii ce conduc uriașă afacere nu se fotografiază niciodată lîngă mormanele de haine vechi... Probabil că nu le e pe plac mirosul vechiturilor... Dar numai al vechiturilor — căci în ce privește cel al banilor, despre aceștia, încă de pe vremea împăratului Vespasian, se știe că n-au miros...

③ Zărențele pe care boss-ii americani le vînd slugilor din Italia au invadat în asemenea măsură Resina, încît și strășile sînt pline de mormane din această... prețioasă marfă.

④ Precum se vede din gestul pe care-l face, olientul din stînga îl estîlășese atîngă de marfa teiului — chiar așa, reîmprospătată, cum a fost expusă pe tarabă. Dar ce să faci, dacă salariul nu ajunge pentru altfel de cumpărături!...

⑤ O „prăvălie” din Resina. De astă dată, una specializată în vînzarea ciorapilor vechi. Mizeria și exploatarea generează olienți și pentru o asemenea „marfă” importată din S.U.A.

⑥ Vechiturile trebuie spălate, cîrpite, ajustate... Altfel, zărențele ce nu și-au mai găsit plasament în S.U.A. nu s-ar vînde nici măcar în Italia. În acest scop, sute de copile, ca cea din fotografie, își scot și și noaptea ochii, plătite cu un salariu de mizerie...

PENTRU „FLACĂRA”
 II (Roma)

SCRIITORI și CARTI

Mihai Beniuc: CU UN CEAS MAI DEVREME*)

„Frontul poeziei“ este una din acele expresii ferice care, oricât ar fi de întrebunțate, nu-și pierd strălucirea și înțelesul dinții. Insumând, în țara noastră, pe toți poeții care militează — prin creația lor lirică — pentru construirea socialismului, acest front al „cuvintelor potrivite“ își afirmă cu tărie și unitar telul lui clar. Mihai Beniuc este prezent aici de peste două decenii. În recentul său volum *Cu un ceas mai devreme* exprimă — încă o dată — neștrămătata hotărâre a poetului de a rămâne credincios acestui front.

La „recrutare“, spre surprinderea tuturor, tânărul a venit de acasă cu o flintă haiducească din bătrâni; soldatul și-a pus flinta sub surtucul moțesc și, rînd pe rînd — după cum mărturisesc figurat propriile-i versuri — s-a instruit ca infanterist, ca artilerist, ba chiar și ca toboșar; iar acum, în urmă, s-a cerut la aviație. Afirmându-și de la început dirzenia, poetul-ostaș n-a recunoscut decât un singur comandant: partidul revoluționar al clasei muncitoare. Pentru slujirea pînă la capăt a partidului, poetul nu se gîndește să dezbrace vreodată vestonul militar: Am bucurat pe mulți, dar nu destui, / Am supărat, dar nu așa cum trebe, / Iar zilele-mi, cămile mari cu ghebe, / Din cînd în cînd pierd prin desert / Și niciodată nu pot să mi-o iert / Cînd n-a fost în folosul nimănui. / Sînt comunist și n-o spun doar de jală, / Muștrare e cînd mie mi-o repet, / O voce din adînc îmi spune-ncet: / Nu uiți ce ești, așa, din timp în timp? / Nu simți în suflet al trușiei ghimp? / Nu-ți scapă vrundușman ca din greșeală?... Eu pe pămînt, aici, o să rămîn / Luptînd pîn' la sfîrșit pe mețereze. Fiind credincios acestei ere, de gînduri clare și severe, poetul rătăcește, cu cobza în bardulera, și dacă uneori își scoate coiful de pe cap, e doar ca să asculte a muncii noi cîntare. Cel care stă mereu în linia de foc, e firesc să se gîndească și la moartea ce-l pîndește; cu toate că n-o dorește, moartea nu-l înspăimîntă: De trebuie, oricînd eu pot să mor, / Nu pentru mine, pentru alții însă. Convinș de

înfăptuirea celui mai scump vis al omenirii — comunismul — afirmarea optimistă vieții nu-l părăsește nici atunci cînd e vorba de moarte: Eu însă-s omul zilelor de foc, / Cu steagul proletar în mînd joc, / De tine nici că-mi pasd, hîdă moartea! / De negura-ți dincolo, mai departe, / Eu văd venind și ziua mare, bund, /

Cînd lumea va fi toată doar Comuna.

„Ostașul“ acesta, cu obrazul crîncen, de războinic, a dobîndit în lupte o conștiință socialistă, de militant pentru comunism; dar tot în lupte și-a afirmat și sensibilitatea cores-punzătoare. Acuma, cînd se bate ca măcar cu un ceas mai devreme să aducă pe pămîntul scump al patriei Comuna, poetul privește retrospectiv, cu răscolitoare melancolie, propria-i viață. Dar nici în poemele în care e exprimată tristețea neîntreruptei curgeri a timpului ireversibil, tonicul sentiment al vieții nu e absent: Măr cu foi de aur, măr de lîngă drum, / Nu mai sînt eu tîndr, sînt bătrîn de-acum. / Cîntece vestite-a tristelor pierzării, / Cîți aveam pe-atuncea? douăzeci doar anii, / Și i-am pus în palma vieții ca arginții; / I-a-ncercat vicleana, de nu-s falși, cu dinții. / Și mi-dă iar astăzi cu dobînda mie — / Cîncizeci am acuma și-s toți de hîrtie! / Măr cu foi de aur, măr de lîngă drum, / Numai

poezia-i tîndră și-acum. / Numai poezia și obrazul dragii — / Prin grădina toamna mi-a făcut răvagi. / Dintre vise, însă, cel mai falnic, unul, / Roșu-mi stă pe casă, mîndru ca pînul. / Și mi-l joacă-n soare vîntul, ca la nuntă — / Tare ești frumoasă, viața mea cîruntă! / Iată-n asfințire soarele mi-i darnic, / Vin îmi toarnă-n cupă chiar ca un paharnic. / Iar mai pe-nserate-mi cad în cupă stele... / Elele sînt ori numai lacrimi de-ale mele? / Lasă-le să fie, lasă-le să fie! / Chiar de-s numai lacrimi, sînt de bucurie. Sub vestonul poetului militant, inima palpită încălzită de sentimentul curat al iubirii. Poetul și iubita au fost împreună pe același front, au încărunchit alături. Versurile lui de dragoste, ușor cantabile, oficind taina iubirii în spiritul poeziei populare și al romanței eroinescene, mărturisesc în imagini cînd pline de gingășie, cînd clocotitoare, puritatea și trăinicia dragostei: Ai trecut prin viața mea / ca o ciută prin duminică; / Inima-mi, de-atunci bolnavă, / Te mai caută, te vrea... / Floare desfăcută-n noaptea, / Vei sta umedă de rouă, / Cînd pe ceruri luna nouă! / Secera-va grîne coapte! / Și vom fi atît de-aproape! / Și atît de amîndoi! / Ca doi fluturi între foi / Strîns legați să nu mai scape. În conștiința, în gîndurile și în sentimentele eroului liric al poetului ce-și ciugulește poezia din lucruri, se răsfrînge chipul spiritual al omului nou, constructor al socialismului, care crește în patria noastră. Tocmai de aceea poezia lui Mihai Beniuc are ecou în masa cititorilor, stîrnind totodată furia dușmanilor. Ajunge doar numele meu, / Sîmplul meu nume, / Și radio Roma spumegă verde, / Vocea Americii se bilbitie mînioasă, / Londra mă-mproașcă cu flegma englezească, / Parisul nazalizează contra mea, / Iar Mîunchenul mă-njură birărește. / Cuvintele mele îi dor într-altii? / Nu cuvintele mele, faptele noastre, / Oameni ai petrolului; / Ai recoltelor grele / Din Dobrogea colectivizată; / Ai fierului de la Reșița / Ori de la Hunedoara; / Acestea-i usucă și-i dor! / Pe fostii stăpîni — spune, plin de legitimă mîndrie patriotică, poetul care participă, el însuși — creator și cu patos — la mărețele realizări ale poporului nostru muncitor.

Pompiliu CARAIUAN

MOSCOVA-55 LENINGRAD în minute!

Ultrasupravele avioane cu reacție „Tu-104 B“ care deserve în prezent cursele aeriene Moscova-Leningrad, parcurînd distanța dintre cele două orașe într-un timp record de 55 de minute, adică de peste 8 ori mai rapid decît expresul, fac ca aceasta să fie cea mai rapidă linie aeriană din lume! Moscoviții care doresc să facă o vizită scurtă la Leningrad pot pleca și reveni în aceeași zi acasă, după ce și-au rezolvat problemele ce le-au avut în orașul de pe malurile Neveli.

Ceea ce îi atrag în mod deosebit pe călătorii sînt condițiile zburului. „Tu-104 B“ oferă maximum de confort și rapiditate, cu minimum de cheltuială: costul unui bilet nu depășește costul unei călătorii cl. II, cu trenul. E firesc, deci, ca cele 100 de locuri ale urlașului avion de pasageri să fie suprasolicitate de un număr mare de amatori.

Aeroportul Vnukovo (Moscova). „Tu-104 B“ își așteaptă călătorii. La ora 11,50, decolarea; la 12,45, sosirea la Leningrad.

La revedere! Deseară sînt înapoi!

Cu 850 km pe oră în înaltul cerului (9 mii de metri înălțime).

În timpul zborului, călătorii pot servi și gustări.

ACTUALITĂȚI LITERARE

DIN TARĂ

- **IN CINSTEA ZILEI DE 23 AUGUST** Editura Tineretului va tipări cartea pentru copii „Schimbul de mîine“ de Marcel Bresașu, cuprinzînd versuri specifice vîrstei pionieresti. Scriitorul Marcel Bresașu a predat, de asemenea, la E.S.P.L.A. un volum cu titlul „Trei fabule de spus în fața „cortinei““. În prezent el lucrează la definitivarea volumului de fabule „Mic tratat de zoologie“, din care unele fragmente au apărut în presa literară.
- **AU APĂRUT DOUĂ NOI MONOGRAFII** închinale înaintașilor teatrului românesc: „Mihail Păscaly“ și „Grigore Manolescu“. Autorii — Teiștia Gîță și, respectiv, Virgil Brădățeanu — au urmărit, pe baza unor interesante documente, în mare parte inedite, drumul creator al acestor mari slujitori ai scenei românești.
- **PRIMUL NUMĂR** al colecției „Scriitori greci și latini“ (inițiate de Editura Academiei R.P.R.) înmănușează „Metamorfozele“ marelui poet latin Publius Ovidius Naso. De la iniția traducere parțială a „Metamorfozelor“ în românește au trecut 155 de ani. Abia astăzi, însă, vede lumina tiparului, pentru prima oară, traducerea lor integrală (în transpunerea românească a profesorului Ion Florescu). În afara celor 15 cărți ale „Metamorfozelor“, lucrarea cuprinde un bogat aparat critic, note, anexe, prescurtări, un tabel analitic, tabele genealogice, bibliografice și un indice de nume.
- **TINĂRUL SCRIITOR ION HOBANĂ** a predat Editurii Tineretului nuvela „Sfîrșitul vacanței“, a cărei acțiune se petrece în anul 1944, în perioada evenimentelor de la 23 August.

● **IN COLECȚIA „CUTEZĂTORII“** va apare în curînd romanul „Catarina Varga“ al scriitorului Vlaicu Birna.

DE PESTE HOTARE

- **O PREOCUPARE** mai puțin cunoscută din viața lui Pușkin este aceea de istoric. Se știe că figura lui Petru I l-a atras îndeosebi pe poet, care intenționa să scrie o monografie închinată acestei mari personalități istorice. Lucrarea a rămas neterminată, ca și alte lucrări, bundoară „Despre educația poporului“ și „Notele autobiografice“. Toate acestea fac obiectul unui studiu recent apărut la Moscova, „Lucrări neterminate ale lui Pușkin“, semnal de Ilya Feinberg.
- **IN EDITURA „RÜTTEN ȘI LOENING“** din R.D.G. a apărut o zguduitoare carte intitulată „Ei au pierit în flăcări“. Sînt adunate aici pagini de jurnal personal în care mai multe victime — de diferite naționalități — ale lagărelor naziste și-au descris viața pînă în ultimele zile. Volumul conține numeroase facsimile și este prefațat de Arnold Zweig.
- **IN COLECȚIA „BIBLIOTECA DE AUR“** a Editurii beletristice din Budapesta se află în curs de tipărire o antologie a poeziei maghiare. De asemenea, editura pregătește o antologie a prozei maghiare, începînd din evul mediu pînă azi.
- **NUMEROȘII SCRIITORI CHINEZI** — poeți și prozatori — au plecat să participe la o mare acțiune de plantări ce e în curs de desfășurare în întreaga Chină. Scriitorii vor rămîne printre săteni în tot timpul verii și al toamnei, în vederea documentării lor asupra acestui fenomen de masă.

Și-am încălecat

pe-o șa...

Cu câteva veri în urmă, i se oferea bucureșteanului „O surpriză la estradă”, după ce, în prealabil, cu aceeași surpriză fusese „binecuvântată” întreaga regiune: o formație de revistă înființată, cu cele mai bune intenții educative și agitatorice, de către Statul popular regional, dar încă departe de a corespunde acestora, collinda cu tenacitate satele și orașele regiunii, oferind acestora „surpriza” unui spectacol plat, mediocru, lipsit de idee și calitate artistică. De atunci au trecut însă ani și iată că acum, „încălécind pe-o șa”, Teatrul de estradă al regiunii București ne răsplătește cu buna surpriză anunțată cindva.

Spectacolul oferit în premieră este chiar mai mult decât o surpriză: o revelație. Și, dacă vrei, și o demonstrație. O revelație a nebanuitelor potențe artistice ale acestui colectiv tânăr și modest, care, îndrumat cu competență, a dat rezultate surprinzătoare. Și o demonstrație a ceea ce înseamnă un spectacol de estradă, politic și agitatoric în însăși structura lui intimă, în care artisticul este determinat direct de justie și actualitatea ideii, un spectacol care educă, destinde, mobilizează și înveselește.

Nicușor Constantinescu și George Voinescu — autorii acestei reviste-feeile căreia i-au spus la modul folcloric „Și-am încă-

lecat pe-o șa” — au pornit cu conștiința că scriu un spectacol pentru regiunea București, deci trebuind să răspundă problemelor sale specifice. Cum au rezolvat acestea? Ei și-au conceput întreaga revistă ca pe o metaforă poetică plină de miez: în palatul Zinei basmelor pătrunde Voinicul-fiu-de-om care, scotînd-o pe crălasă din praful veacurilor, o ia cu el, în evul nostru, pe pămîntul nostru — ba mai precis: în regiunea București — dovedindu-i că ceea ce a făcut omul muncitor, constructor al socialismului, împlinește și depășește mult chiar și previziunile fantastice ale basmului popular. Pretext poetic ingenios și generos, care permite împletirea realității cu ficțiunile povestirii folclorice. Satira își capătă în spectacol locul cuvenit, spunîndu-și cuvîntul său sever și ironic alături de melodia lirică, de pantomima expresivă, de baletul înscenat. Și totul este prezentat într-un autentic grai folcloric muzical, coregrafic, scenografic. Iar prezentarea o face un spiritus vios și inteligent, care se mișcă cu dezinvoltură de-a lungul întregului spectacol.

Pornind de la buna premisă a textului, ceilalți creatori ai

spectacolului nu și-au preocupat nici ei fantazia și eforturile: Nicușor Constantinescu, în calitate de regizor, de astă dată, a încheiat spectacolul cu artă, găsind rezolvări care au valorificat pînă la maximum și cele mai mici posibilități ale textului. George Voinescu — ca scenograf — a ajuns și el la soluții plastice ingenioase și inedite. Oleg Danovschi a conceput câteva numere coregrafice cu totul excepționale („Palatul focului”, „În țara albinelor”), iar compozitorii Emanuel Ionescu, N. Kirulescu și H. Mălineanu au dat spectacolului melodii frumoase, optimiste, ușor de reținut.

Să nu uităm, însă, că acești artiști au lucrat cu un colectiv tânăr și neexperimentat și că, fără pasiunea și dăruirea acestuia, ar fi fost greu să-și realizeze intențiile. Meritele ansamblului sînt cu atât mai mari, cu cît a trebuit să lupte cu insuficiența sa pregătire muzicală și coregrafică (adesea vizibilă în spectacol), izbutînd, totuși, pînă la urmă, să dea numere foarte bune. Despre modestia laudabilă a acestui colectiv vorbeste însuși faptul că cei cîțiva artiști de talent recunoscut, ca Nicu Stoenescu, Stela Rîureanu, Petre Gusti, Alex. Bojenescu, apar tot timpul în scenele de ansamblu, făcînd chiar și ceea ce se numește figurație. Am mai remarcat, în afara interpreților mai sus citați, pe Andrei Armanu (în excelentul cuplet „Povestea vorbii”), pe Veronica Strugaru (Spiridușul), pe solistele Gilda Boeru și Oflia Panaiopol. Dar aprecierile pozitive se răsfrîng, fără îndoială, asupra întregului colectiv.

Iată, deci, cum estrada regiunii a făcut, dintr-o dată, nu un pas înainte, ci zece: a respectat ritmul Voinicului-fiu-de-om pe care îl celebrează în spectacol! Pentru a fi în tonul folcloric al revistei, îi spunem: „La mai mare!”

Sanda FAUR-DIMA

Fotografii de A. MIHAILOPOL

Li regăsiți pe Petre Gusti și Nicu Stoenescu în revista „Și-am încălecat pe-o șa”.

↑ În seara asta, spectacolul ni-l prezintă Spiridușul (Veronica Strugaru).

Bine e să cinți și să trîndăvești — spun parcă greierul și cei doi trîntori. Să nu-i întrebăm însă ce au păfit de la harnicele albine!

Mai există și azi „balauri” ale căror capete le cunoaștem însă bine: fostul patron, zvonistul, leneșul, sperțarul, doftoroaia, birocratul, chiaburul. Dar Voinicul-fiu-de-om știe să lupte împotriva lor!

Pe primul plan

Către reflectarea artistică a chipului muncitorului de azi — stăpîn al propriului său destin, făuritor conștient al istoriei — s-a îndreptat în ultima vreme, cu precădere, mișcarea artiștilor noștri plastici. Pictori, sculptori, graficieni se străduiesc să pătrundă acest univers uman inedit și nespus de bogat, să-l înțeleagă, să-l exprime cu mijloacele proprii artei lor.

Muncitorul epocii socialiste este înfățișat, în primul rînd, în însăși rațiunea sa de a fi: munca. Munca trăită ca pasiune, ca misiune istorică — cheazășie a fericirii personale și colective. Din multitudinea lucrărilor celebrînd efortul și avîntul muncii socialiste, apărute în ultimii ani în expoziții, reproducem alături cîteva. Unele din acestea nu sînt semnate de nume prea cunoscute: ele au fost prezentate în cadrul Expoziției tineretului, închinată celei de-a 15-a aniversări a eliberării patriei noastre.

Dar să-i lăsăm o clipă pe cei foarte tineri și să răsfoim albumul hunedorean al talentatei graficiene Corina Beiu-Angheleuță. Aici, atmosfera mediului de muncă, amprenta lui asupra muncitorului și, reciproc, acțiunea conștientă a muncitorului asupra mediului, lupta lui cu materia sînt tratate cu deosebită vigoare.

Aceeași preocupare o întîlnim și la alți artiști consacrați. Pictorul Șaru, de pildă, s-a făcut rapsodul muncitorilor de la uzinele „Mao Tze-dun“.

De altfel, într-un interviu apărut în presă, maestrul Ciucurencu afirma că în ceea ce privește pictura, faza documentării propriuzise — văzută ca o investigație periodică în viața muncitorilor — a luat sfîrșit. Artiștii noștri plastici sînt acum prezenți nemijlocit în mediul de activitate al oamenilor muncii. Artiștii aplică metoda realismului socialist, trăind socialismul.

Această osmoză a artistului plastic cu mediul muncitoresc a făcut posibil actualul flux al operelor de sinteză creatoare.

Mă gîndesc, bunăoară, la macheta pentru fresca murală a Casei de cultură a tineretului din raionul Grivița Roșie — lucrare semnată de un colectiv de pictori condus de Jules Perahim. Sculptorul Ion Irimescu are actualmente pe șantier un „Bust al unei tinere muncitoare“. Nu e un portret. E o lucrare compozițională. Cunoașterea vieții muncitorului în toată complexitatea

ei îngăduie artistului să tindă la o sinteză a însuși conținutului uman al acestuia.

În același sens al realizării unor compoziții de sinteză pot fi citate și unele lucrări aparținînd tinerilor artiști plastici. De pildă, lucrările monumentale ale tînarului sculptor Mircea Ștefănescu, ca statuia docherului pentru portul Galați sau statuia „Muncitorului oțelar“ ce va împodobi curînd unul din parcurile Capitalei. Tînarul sculptor a transpus în arta celor trei dimensiuni conștiința muncitorului înaintat, cu un echilibru deplin între forța fizică și forța intelectuală, ca o fericită îmbinare între hotărîre și demnitate, între energie și seninătate.

În lucrarea tînarului pictor Aurel Aniței, trei tineri brigadieri de pe un șantier sînt înfățișați în chiar clipa hotărîtoare a efortului lor.

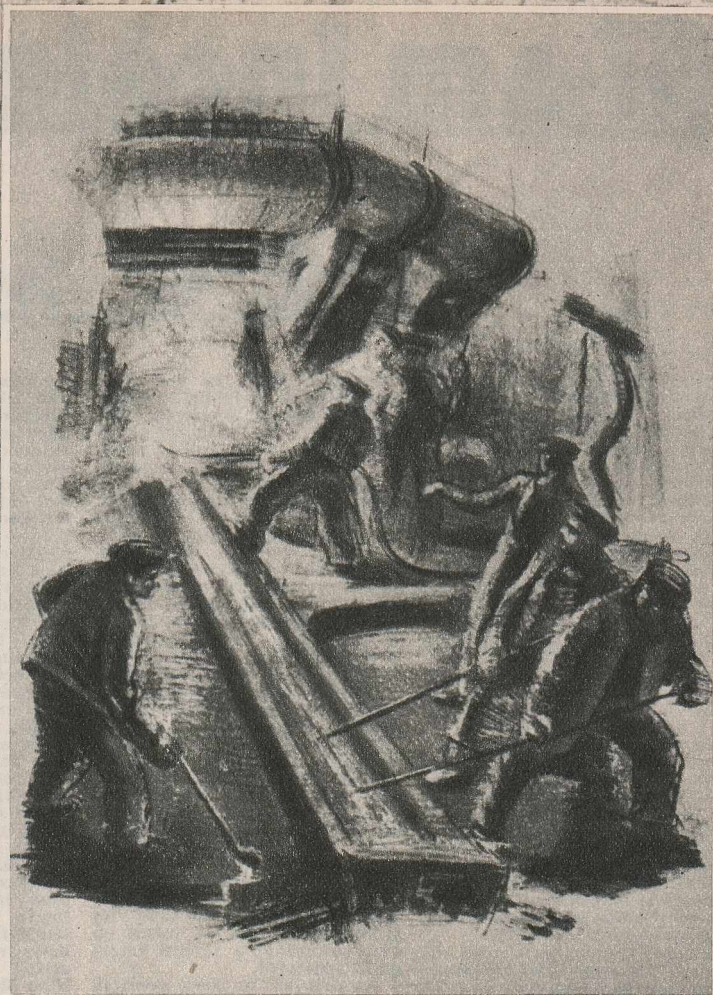
Încadrarea secundă, pe orizontală, a basoreliefului, i-a servit tînarului sculptor Ernest Kaznovski să sugereze aspectul muncii într-un abataj.

Iată, însă, că această temă primordială — munca — a început să fie lărgită și îmbogățită de către artiștii noștri plastici. Într-adevăr, după cum conștiința înaintată nu se valorifică exclusiv în muncă, tot astfel și artiștii au început să-l înfățișeze pe muncitor și în familie, și în activitatea politică, și în sport, la manifestările culturale sau la odihnă.

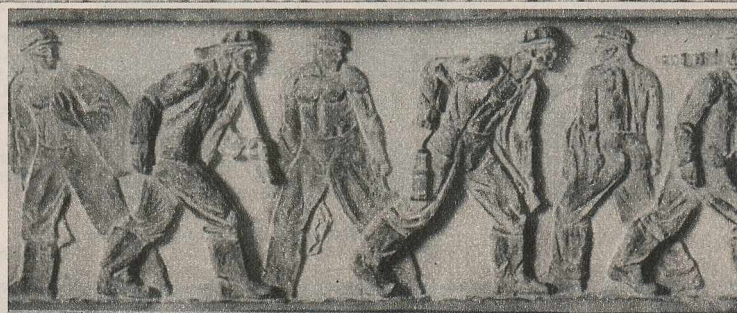
Lucrarea pictorului Ion Gheorghiu aduce imaginea a trei tineri aflați la un concert simfonic popular. Simți că tînarul din lojă a pășit pentru prima oară în sala Ateneului: pare încordat, puțin stingher. Dar e serios, recules, concentrat. Dacă plastica ar comporta desfășurarea în timp a epicei, dacă Ion Gheorghiu s-a gîndit să dea un „va urma“ acestei compoziții, sîntem siguri că o pînză ulterioară, urmărind inițierea muzicală a tînarului muncitor, i-ar hotărî expresia unui îndrăgitor al concertelor simfonice.

Muncitorii și artiștii plastici slujesc aceleiași cauze. Munca lor se întrepătrunde, se condiționează reciproc. Mijloacele de expresie, unghiurile de vedere ale artistului plastic vor evolua și pe măsură ce va evolua însuși chipul muncitorului, azi constructor al socialismului — mîine constructor al comunismului.

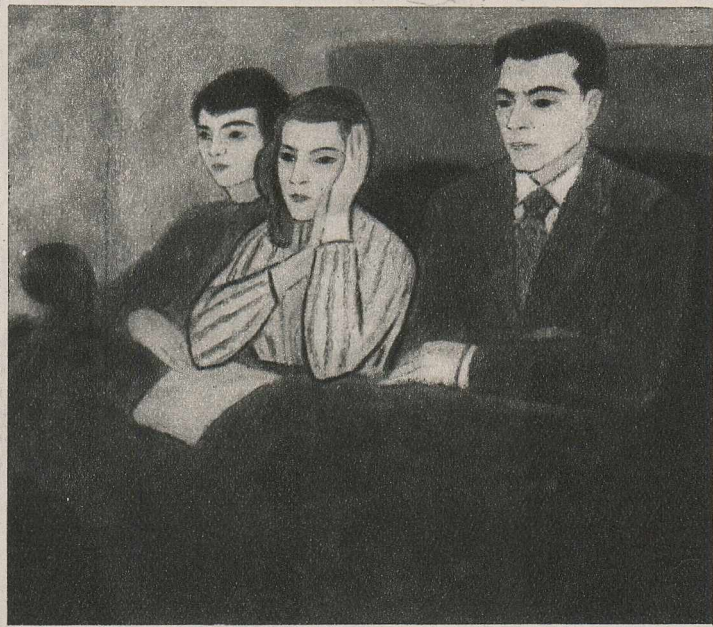
Viorica FILIPOIU

Corina BEIU-ANGHELEUȚĂ: „Muncitori la șarja fontei“ (gravură).

Ernest KAZNOVSKI: „Schimbul în abataj“ (basorelief).

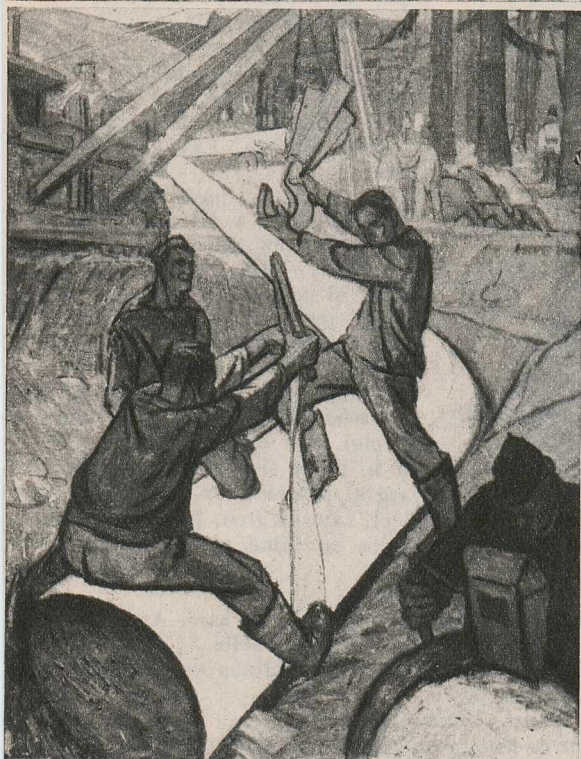
Ion GHEORGHIU: „Concert simfonic popular“ (ulei).

Ovidiu MAITEC: „Brigadier” (sculptură).

Vasile CRIȘAN: „Ieșind din tură” (ulei).

Aurel ANITEI: „De șantier” (ulei).

Mircea ȘTEFĂNESCU: „Muncitor oțelar” (sculptură).

CEL DINTĂII PAS

de Nicolae JIANU

Ilustrații de Nichi POPESCU

Pe înserat, când totul era pregătit, nu puteam încă să deslușesc cum ajunsese să mă însoțesc cu Pintilie, cum am devenit un părtaș al gândurilor și faptelor lui tainice. Toată ziua, el și cu Zorzon au stat în casă; pesemne că s-au odihnit. Eram nerăbdător să-i văd, dar n-am avut curaj să-i caut și nici Profira nu s-a ivit. Era plecată nu știu unde. Vremea era mohorâtă, se pregătea de ploaie. Grupuri de oameni se îndreptau mereu spre gară, dar grosul mahalalei rămânea pe loc. În unele ogrăzi se făceau treburile obișnuite, se ardeau gunoaie, se băteau țoalele. Femeile își căutau copiii în cap și le frecau părul cu gaz. În fund, dincolo de rîpă, murise o femeie de tifos și mama aduse vestea că în aceeași casă mai erau trei bolnavi de care nu se îngrijea nimeni. În țîrg nu mai era nici primărie, nici pretură, nici măcar cine să care morții la cimitir. Era numai armată. Femeia fu dusă pe năsălie de niște vecini, fără popă. Acesta se temea să intre în mahală și-i făcu doar o citanie scurtă la cimitir, în schimbul citorva ștergare pe care moarta le păstrase anume pentru îngropăciunea ei.

Mă apuca să sap în grădină. Imi plăcea să văd pămîntul negru și umed, rîmele și viermii care se dezmoțeau, rădăcinile cu miezul alb, regăsind în aceste semne bucuriile copilăriei mele. Săpam cu sete și cu îndrjire, voiam să răscolesc într-o singură zi toată grădina, s-o semăn, s-o aduc la viață, s-o aud și s-o văd fremătînd. Adunai frunzele, crengile căzute, cocenii putrezi, toate urmele vieții care putreziseră în timpul iernii, și făcui un foc mare pe dimb. Fumul cuprinse valea, clădirea pustie a abatorului, se întinse spre mahalaua Broscăriei, spre deal și spre cimitir, se întoarse către țîrgul tăcut.

Peste puțină vreme mama veni să-mi aducă o strachină cu borș de urzici. Era singura mîncare ce se mai putea găsi în toată mahalaua. Nu știam ce ne vom face în zilele viitoare, dar această grijă nu mă stăpînea acum. Mama se așezase lângă mine, pe pămînt, privindu-mă cum mănînc. O vedeam că-i este milă, dar nu spunea nimic. Abia cînd dădu să plece, întrebă cu sfială:

— Și tu spui să rămînem acasă, Grigore?

— Da, mamă. Rămînem acasă.

Își potrivi basmaua ei decolorată și pași cu picioarele umflate, pe pămîntul puhav și călduț. Mă apuca din nou să sap, deși îmi amorțeau brațele și-mi simțeam inima bătînd în tot trupul.

Am muncit din răsputeri pînă către seară; apoi mă pomenii cu Pintilie. Nu-l auzisem venind și-l văzui deodată în fața mea.

— Merge treaba, merge? — întrebă și pe chipul lui trecu un zîmbet ușor, care părea silit din pricina slăbiciunii feței.

Era și mai adus de spate, ochii mici îi ardeau ca de boală și în mustața măruntă i se strecuraseră cîteva fire albe. Deși înfățișarea lui veche nu se schimbasesc prea mult, Pintilie îmi părea acum un alt om. Și glasul îi suna altfel cînd zise:

— Am auzit că nu vrei să pleci...

— Unde să mă duc, bădîie? Mama-i bolnavă, moare cine știe pe unde, eu sînt gol și sărac. Aici avem pămîntul ăsta, pun în el o ceapă și cresc două, mai avem poame, mai este și coliba asta.

— Bun pămînt — zise Pintilie, luînd în mînă un bulgăre și sfărîmîndu-l. Dar voi nu v-ați bucurat de el și nu v-ați înfruptat din roadele lui. Și peste tot împrejur este pămînt bun și bogat. Ei, dacă rămîi, e bine, ai să vezi ce bine are să fie...

Fragment din romanul „Pămîntul făgăduinței”, în pregătire la E.S.P.L.A.

Mă privea cu coada ochiului, parcă s-ar fi știut pîndit de cineva. Lovea pămîntul cu bocancul lui mare și sco-rojit.

— Și dacă ne duc cu forța, bădie? — zisei.

— Militarii sînt și ei oameni. Dacă nu putem altfel, ne ascundem, stăm ascunși pînă cînd... pînă cînd n-o mai fi armată și-om fi numai cei care rămîn... și s-or întoarce și ceilalți și au să plîngă de bucurie cînd 'or simți sub tălpi pămîntul lor.

— Lumea pleacă într-una — vor-bii iară.

— N-au să plece toți, nu pot pleca toți. Nici nu sînt vagoane. Ar trebui să mai vorbim cu unul, cu altul. Și-n gară ar trebui să ne ducem...

Iar se uită la mine pe furiș, dar foarte atent. Apoi oftă și zise:

— Dacă tot rămîi, vin' pe la noi mai tîrziu, pe întuneric, să mai stăm de vorbă. Că de-acu', n-avem altă treabă.

Rise cu zgîrcenie și cu înțeles, își aprinse țigara de la jeraticul care mocnea sub mormanul de cenușă ușoară și plecă, pășind greoi, cu tot trupul lui puțintel.

Mama se plîngea că e trudită, că o dor picioarele și fui mulțumit s-o las acasă. Trebăluise ziua întreagă, îndemnată și de rîvna cu care eu răscoleam grădina și o pregăteam pentru sămîntă. Plecai la Pintilie, cu sentimentul gospodarului care și-a orînduit toate treburile zilei și cugetă la cele viitoare.

De cum intrai, văzui că mă aștepta. Zorzon era în picioare, în mijlocul casei. Îmi răspunse la bună seara, înclinîndu-se puțin ca în fața unui om pe care-l prețuiește. Ochii lui mari mă cercetară iute din cap pînă în picioare, dar nu-mi dădeam seama ce gîndește despre înfățișarea mea jalnică. Cred că-i era milă, pentru că-mi atinse ușor spatele și-mi spuse să stau jos. Profira sta întinsă pe pat și din boarfele cu care era învelită i se vedeau doar ochii jucăuși și vîrfurile ascuțite al nasului.

Sub lumina chioară a lămpii, Pintilie întingea într-o tigaie, cu boțuri de mămăligă grunjoasă. Eu eram rupt de foame și-mi întorsei privirea să nu-l mai văd cum înghite.

— Plouă afară? — întrebă Manole Zorzon.

— Nu plouă, dar e înnorat tare — zisei.

— Luna tot răzbate, e plină și frumoasă.

— Acuși apune, pe la unsprezece — făcu Pintilie, ștergîndu-și mustața cu dosul mîinii. Mamă-ta ce face, s-a culcat?

— Da, a muncit mult azi — răspunsei în șoaptă, ca să nu se simtă cît eram de tulburat.

— Bună femeie, mama ta — spuse Zorzon — dar cam slabă și temătoare. După cît a îndurat, nici nu-i de mirare. Tot îl mai plînge pe Luca?

— Nu-l plînge — am răspuns, plecînd ochii. De cînd am venit eu, nu-l mai plînge, dar parcă îl așteaptă. Ea nu crede că Luca e pierdut.

— Da, Luca e pierdut — zise Zorzon, așezîndu-se pe marginea patului. Tu trebuie să-i scoți din minte, să te porți în așa fel cu ea, să nu-i ducă lipsa, să-l uite, dar să nu uite faptele lui. Tu va trebui să răzbuni toate fărădelegile lui, să speli rușinea casei voastre. Mîine, cînd aici va fi altfel, să te poți uita în ochii oamenilor.

Ridicai privirea și mă uitai la el cu curaj; voiam să-i arăt că nici acum nu mi-e teamă de ochii oamenilor, că n-am de gînd să plătesc pentru faptele fratelui meu. Credeam că Profira doarme, dar îi văzui ochii iscoditori.

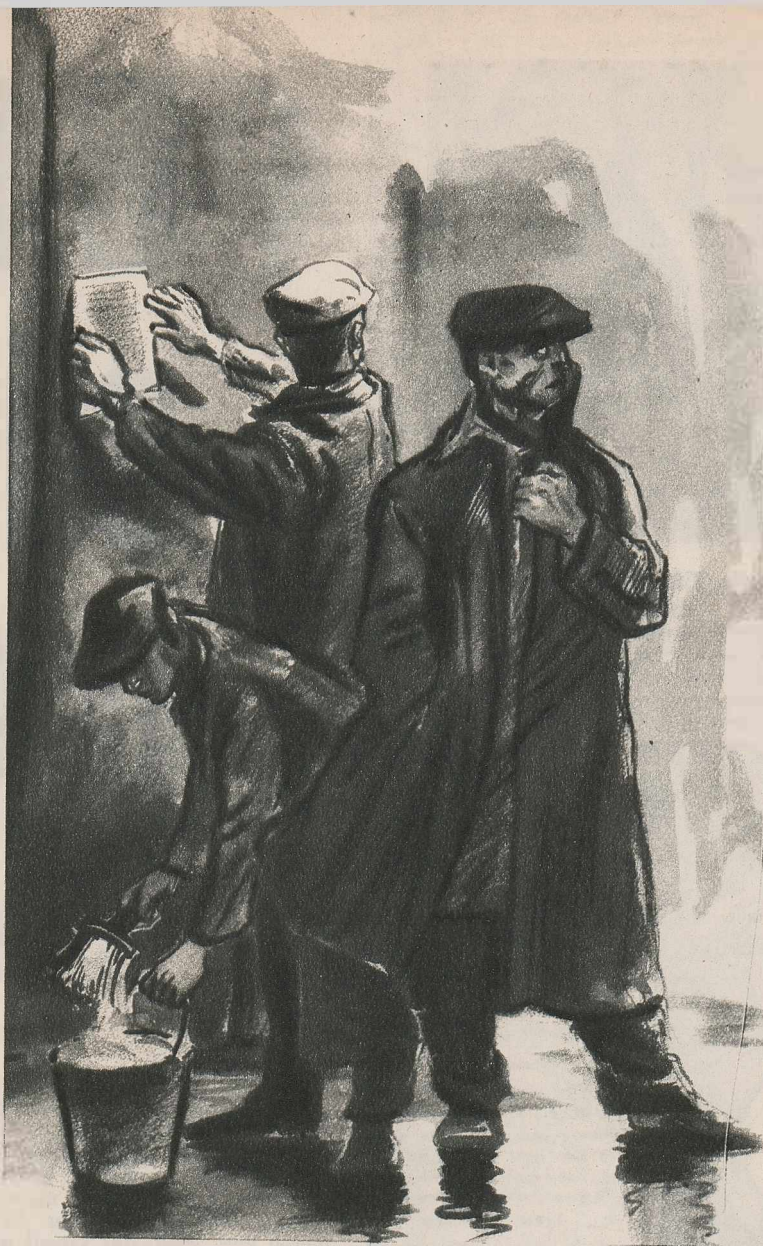
— Lasă-l, Manole — zise deodată Pintilie. Știe Grigore ce-i pe lume. El e făcut din alt aluat, știe ce-i bine și ce-i rău, a gustat otrava vieții. Ia să-l vezi că nici nu clipește cînd i-om spune că în noaptea asta merge cu noi. Am vorbit eu cu el. Ce crezi c-a făcut azi? A săpat în grădină, a ars gunoaiele, a pregătit pămîntul pentru sămîntă. Nu-i așa că mergi cu noi, Grigore?

— Merg oriunde.

Un suspin mi se ridică în gît. Pentru prima oară în viață, mi se întîmpla să fiu luat pârtaș la o treabă, nu mi se mai porunceau, nu mai eram o slugă. Profira se foi în invelitorile ei și tuși aprig, parcă i se rupea ceva în piept. De cînd o știam, așa tușea și eram sigur că tutunul îi mî-nîncă măruntaiele, că o istovește și o ucide. Dar ea nu murea — și fuma din ce în ce mai avan. Zorzon ieși pe afară și Pintilie zise, de data asta, fără înconjur:

— Grigore, mergi cu noi în tîrg la o treabă primejdioasă. Trebuie să limpezim mințile oamenilor, să nu-i lăsăm să fugă, să știe că sfîrșitul războiului e aproape, să nu se teamă de ruși...

— Merg, bădie.

Nu puteam vorbi mai mult. Nici nu puteam gîndi mai mult. Mă uitam la Pintilie și mă întrebam cum de am trăit atîția ani lîngă acest om, fără să știu ce se ascunde în sufletul lui? De cînd aveam patru ani și începusem să mă joc în bălăriile mahalalei, îl vedeam de cîteva ori pe zi venind și plecînd de acasă, cu pasul lui mărunțel, veșnic grăbit și întunecat la față, gheboșat și ursuz, apăsător de o povară pe care nimeni n-o știa și nu-l ajuta să o poarte. Și acum, iată-l vorbindu-mi ca unui om adevărat, de o seamă cu el, socotindu-mă înfruptat din aceeași otravă pe care el a băut-o în fiecare zi, vreme de o viață.

Zorzon intră în casă și spuse că a început ploaia și că e întuneric. Spunea asta cu un fel de nerăbdare nervoasă. Altfel, mișcările lui erau liniștite. Își aprinse o țigară la buza sticlei de lampă, o țigară uriașă, din tutun învelit cu hîrtie de jurnal, care se aprinse la început cu flacără și răspîndi în încăperea mică un fum acru. Trase de cîteva ori din țigară, apoi îl întrebă pe Pintilie:

— Merg cu noi?

— Merg.

— Atunci haidem... a început ploaia și-i bine. Și luna se ascunde.

— Stai, Manole, că noaptea-i mare — făcu Pintilie. Lasă-i să adoarmă bine.

— Crezi că dorm potăile? Cînd eram eu afară, a trecut patrula.

— Este un ofițer care vine la Margareta — zise Pintilie nepăsător. Aduce și patrula cu el, ca să se afle-n treabă, sau se teme de cuțit, știe el că pe la noi prin mahala se mai folosește din cînd în cînd.

Zorzon trase de sub pat un sac din care scoase o raniță murdară, scorjită de ploii. Luă de acolo un obiect învelit în hîrtie și-l strecură în buzunarul larg al pantalonilor. Pintilie se urni și el, cam cu greu, pesemne îl dureau

picioarele. Luă de după sobă un săculeț cu făină și răsturnă o parte într-o căldare, zicînd:

— Ce mai pîine s-ar face din asta!

— Ba îți vine s-o mîncîni și așa, cu apă și cu sare. Asta-i cea din urmă, de acum la buruieni, frăție, cu oile și cu vacile...

Pintilie isprăvi de făcut papul, lăsă în el o bidinea veche și zise către Zorzon, care umbla la raniță:

— Nu lua prea multe... vreo cincizeci.

Zorzon luă un teanc de hîrtii cam cît o foaie de carte și-l puse la piept, sub haină. Se uită la mine și zîmbi. În clipa asta văzui că Zorzon nu mai era nebunul care ațîța lumea adunată în fața aparatului de radio în ziua cînd începuse războiul în Polonia, nici cel care strigase căpeteniilor tîrgului: „mînțiți... nu bolșevicii au făcut asta... spuneți adevărul!” Zorzon cel de atunci îmi părea o arătare, o umbră care se ivea batjocorînd tot ceea ce altora li se arăta firesc. Fața lui de atunci avea un soi de seninătate amestecată cu viclenie și chiar zîmbetul te făcea să bănuiești că ar vrea să urle și nu poate. Acum Zorzon e foarte slab, aproape străveziu, și mai rău îmbrăcat, dar căutătura lui e a omului care a ajuns la sfîrșitul unui drum lung și greu, cînd nici oboseala, nici foamea nu mai au însemnătate. Mi-l închipuisem guraliv și iată-l cumpănit și tăcut. Nu-i puteam spune o vorbă, nici lui, nici lui Pintilie, pentru că amîndoi mi se arătau altfel, pentru că eu însumi intram într-un alt ceas al vieții mele. Flămînd și dezbrăcat, porneam la o faptă primejdioasă, fără să-i cunosc îndeajuns însemnătatea, dar mă duceam pentru că nu aveam nimic pe lume. Nu mă gîndeam la moarte, nici la pușcărie, nici măcar la o bătaie, știind că alături de Pintilie și Zorzon nu mi se poate întîmpla nimic rău. Zorzon puse găleata cu pap într-un sac și mi-l dădu. Ieșirăm cu toții fără o vorbă. Zorzon mergea înaintea, eu, după el. Pintilie în urmă, gîfîind, ținînd cu greu pasul. La o răspîntie, ne-am oprit să ascultăm. Nu auzirăm decît foșnetul ploii și apa căzînd în burlanele sparte. Întunericul era din ce în ce mai adînc și mi se făcea groază. Mi se părea mereu că aud voci de oameni și pași, felurite zgomote venind dintre zidurile ruinate. Mă pătrunsese frigul și aveam un fel de leșin de la pîntece. Toată ziua nu mîncasem decît o strachină de borș de urzici. La biserică ne oprirăm iar. De aici se deschidea o uliță mai mare, care ducea spre centru.

— Aici — șopti Zorzon.

Pintilie desfăcu iute sacul și lipăi de două ori cu bidineaua pe zidul bisericii. Zorzon scoase din sîn un manifest și-l întinse, petrecîndu-și palma peste el. Se auzi departe, către gară, o împușcătură și Pintilie zise:

— Ei nu sînt acolo. Trag ca nebunii în vînt, de urît. Sau au împușcat vreun cîine, ca să-l belească și să-l mîncească.

Pornirăm mai departe, pe sub ziduri, frecându-ne de garduri, ferind băltoacele și gropile rămase de când în oraș căzuseră câteva obuze de artilerie. Școala unde învățasem eu își înălța zidurile negre, pustiite de incendiu. Lipirăm și aici două manifeste. Apoi, pe poarta unui vestit avocat din târg, pe căsuța metalică a unui transformator de electrică. Și, mai departe, pe zidul spitalului care avea câteva ferestre luminate slab, la grădina publică, pe ușa unui doctor.

Ploaia țrîia într-una, bătea în frunzele tinere, pe pietrele străzii, pe acoperișul caselor. Pustietatea era înfiorătoare. Ne aflam acum între case mari de bogătași. Multe din ele aveau ferestrele căptușite cu scînduri. Mai toți cei care locuiau în această parte a târgului fugiseră de mult, lăsându-și grădinile și chioșcurile, viața lor toată de tihnă și belșug. Mai sus, peste câteva livezi, începea iarăși târgul săracilor și se auzeau într-acolo ciinii lătrînd, semn că stăpînii erau acasă. Și mai sus se întindeau satele, pădurile și munții, cu oameni mulți care nu fugiseră, care n-aveau să fugă. Copilăria mea nu se lega de aceste locuri, îmi fuseseră străine și foarte îndepărtate, deși mă fermecaseră totdeauna cu umbra mare a livezilor, cu potopul de flori care îmbrăcau cerdacurile. Aici sărăcia se ascundea sub perdeaua unei vegetații bogate, nu striga și nu ieșea în uliță, ca la noi în mahală. Și iată-ne pe noi, trei oameni din marginea râpei, dintre gunoie și lături, din duhurile abatorului și tăbăcăriei, pătrunzînd în puterea nopții în cealaltă margine a târgului și îndemnîndu-i pe oameni să stea pe loc, să nu părăsească pămîntul care însemna viața lor însăși. Îmi băteau mereu în minte vorbele lui Pintilie: „bun pămînt și bogat, dar noi nu ne-am înfruptat din roadele lui“. Mă simțeam stăpîn peste acest pămînt aflat între două fronturi, între două lumi, pămînt al nimă-nui, dar făgăduind aceluia care-i vor rămîne credincioși și-l vor face să rodească în vara asta de spaimă.

De la grădina publică, strada cobora spre biserica Adormirii, spre prefectură și primărie. Autoritățile plecaseră, dar era de bănuț că acolo se află armata.

— Dacă ne vede careva, spunem că ne ducem la gară — zise Zorzon.

Pornirăm la vale. Prefectura era scufundată în beznă. Lipirăm în grabă un manifest pe ghereta care adăpostea altădată un sergent de stradă. Ne oprirăm apoi la cîșmeaua din fața bisericii și băurăm pe nerăsuflăte, mai mult de foame decît de sete. Aici se încruciașă patru străzi și pe întinsul lor nu se vedea țipenie. Tîrgul părea mort de-a binelea și asta ne dădu curaj. Bocăneam fără teamă pe pietre, grăbindu-ne spre hală. Ajunși între barăcile negre, ne oprirăm.

— Mai este pap? — întrebă Zorzon.

Băgai mîna în găleată. Mai era puțin, se întărise, se făcuse numai bun de mîncat. Puserăm patru manifeste, unul lîngă altul, pe obloanele măcelărilor. Auzirăm deodată un strigăt stăpînit:

— Voi sințeți, Manole?

Doă umbre veniră încet către noi. Spaima îmi trecu repede, pentru că cei doi oameni începură să vorbească pe șoptite:

— Cum a mers?

— Am sfîrșit... am întîlnit o patrulă între brutării, dar nu ne-a văzut. Am auzit împușcături către gară, doar nu l-o fi găb_jit pe Aron... Dar cu cine mai sințeți?

Una din umbre veni către mine și-mi căută fața.

— Un flăcău de la noi din mahală — zise Pintilie.

Voiam și eu să știu cine sînt cei doi, mă silcam să-i deslușesc prin întuneric, dar nu izbuteam. Nici glasul lor nu-mi era cunoscut. Bănuiam că sînt din altă parte, de la Pașcani. Înțelesesem că mai sînt și alții, spre gară, nu eram singuri, tîrgul tot era acum plin de manifestele noastre. Deși se mai aflau militari și alți oameni puși să îndeplinească ordinele guvernului, să gonească lumea și să pustiască acest pămînt, aveam sentimentul că noi, cei cîțiva, ocrotim somnul celor rămași la casele lor, că le apărăm viața. Gîndind astfel, nu mai simțeam nici un fel de teamă, îmi era doar frig și leșinul de la pîntece nu mă părăsoa, mă trăgea spre pămînt, îndemnîndu-mă să mă culc și să adorm, să uit totul. Dar mă țineam pe picioare lîngă oamenii care vorbeau în șoptă, hotărînd să se întîlnească a doua zi, în gară. Ei se așteptau ca mulțimea să nu încapă în cele câteva vagoane repartizate pentru evacuarea orașului și să se nască astfel o stare prielnică pentru noi. Ne-ar fi fost mai ușor să le arătăm oamenilor spre ce nenorociri se îndreaptă.

Chiar în clipa în care Manole Zorzon spunea că e timpul să plecăm, auzirăm zgomet de pași și, în partea cealaltă a halei, văzurăm umbre.

— Patrula — zise Pintilie cu vocea sugrumată.

— Săriți în grădină — porunci Zorzon.

— Stai pe loc, stai... stai că trag!

Era un glas tînar și amenințarea lui părea glumeață. Ne repezirăm spre gardul din stînga noastră, fugirăm o bucată pe lîngă baraci, mă împiedicai de o grămadă de gunoi și căzui. Scăpai căldarea cu pap, întinsei mîna peste gard. Se auziră două împușcături, dar sunară departe; pesemne patrula nu venea după noi. Grădina, proaspăt săpată, se făcuse mocirloasă din cauza ploii și fugeam greu, mă loveam de copaci, mi se părea că rămîn în urmă și mă ajunge patrula. Ne-am pomenit în fața altui gard și ne oprirăm. Gîfîind, ne lăsarăm la pămînt și ascultarăm un timp. Răsună iar un foc de armă, răzleț și îndepărtat.

— Nu vin după noi — zise Pintilie.

— Am scăpat căldarea, bădie. Să n-o găsească.

Nu-mi răspunse nimeni. Zorzon se ridică și cercetă întunericul de cealaltă parte a gardului. Acolo se întindea grădina mare a unei case boierești, de unde puteam ajunge fie în centrul orașului, fie spre ulițe cu prăvălii, mai aproape de mahalaua noastră. Ploaia cădea mereu, mă-runtă, rece, stăruitoare ca o burniță de toamnă. Eram uzi pînă la piele. Intrînd în grădina cea mare, găsrăm pămîntul hătut, dar ne mișcam fără grabă, cu Zorzon înaintea. Îmi dădeam seama că ne îndreptam spre mahalaua noastră. Cocoșii cîntau a doua oară; era trei noaptea. Trecuseră patru ceasuri de când umblam, dar nu eram trudit. Nici foame nu-mi

mai era. Mi se pusese o durere sub piept și, cînd închideam ochii, vedeam o ploaie de steluțe colorate jucînd în întuneric.

Părăsirăm răcoarea umedă a grădinii și intrarăm în ulițele cu miros de lături și gunoale, între maghernițe răpănoase, putrezite și gata să se prăbușească. Aici mă simții mai în siguranță. Pesemne că și ceilalți se vedeau mai la adăpost, că se traseră sub o șandramă — unde se vindea pe vremuri pește sărat — și începură să vorbească pe șoptite:

— Ar putea să mai stea ploaia asta — zise Zorzon.

— Las-o, săraca... ne-a prins bine — mormăi Pintilie, adunîndu-se în mantaua lui.

— S-au temut să vie după noi — spuse unul dintre cei pe care nu-i cunoșteam.

Tovarășul lui, un om mic și îndesat, rîse și vorbi cam sîsîit:

— Au țipat după noi ca niște muieri. Aș vrea să-i văd dimineata, cînd vor găsi hîrțile noastre. Mîine au să aducă întăriri, să vedeți ce mai tărăboi au să facă...

— Vai de capul lor — făcu Pintilie. Sînt tot așa de ruți și flămînzii ca și noi. Azi a fost unul la mine să-mi dea două pături pe o mămăligă.

— Și le-ai luat?

— Ba bine că nu. Ce, erau ale lui? Sînt făcute din munca mea, pe spinărea copiilor mei, și acum se întorc la mine, că tot pentru copii le țin, să le fac paltoane la iarnă. Mămăligă nu i-am dat, că n-am avut, dar tot i-am făcut un bine, i-am deschis capul să se ducă frumusețea acasă, că războiul s-a sfîrșit. Mi-a lăsat hainele militare, i-am dat un surtuc și niște pantaloni, o gamelă de mazăre și cîțiva gologani. Ehei, dacă i-ai putea lua pe fiecare în parte, să-i dăscălești, să le arăți adevărul curat... mulți ai scăpa de la moarte și n-ar mai curge atîtea lacrimi...

— Las'că vine și ziua asta — zise Pintilie. Voi, măi Costache, luați-o pe colea, pe lîngă pod, să nu vă întîlniți cu vreun capău.

— Al dracului mai pute a pește maghernița asta — făcu Zorzon. Să ai acu' o saramură sau un pilaf de crap și-un vinișor, vai, mămălică!

— Taci măi, că mi se-nnoadă mațele — zise cel pe care-l chema Costache.

Abia acum începuseră să-mi aduc aminte de el. Parcă-l văzuserăm prin ulița Broscăriei sau la tăbăcărie, nu știam bine unde, dar era din tîrgul nostru. Și celălalt, cu păturile, tot de la noi era, după cît înțelegeam. Eram mirat de liniștea cu care tăifăsuiesc ei în uliță, în puterea nopții, în mijlocul unui tîrg plin de armată, după ce lipiseră manifeste și auziseră împușcături în urma lor. Știam că au arme și mă așteptasem să le folosească acolo, la hală, cînd ne somase patrula. Și iată-i vorbind despre aceștia ca despre niște oameni amărîți, apasați de aceleași necazuri, hătuiți și ei și flămînzii, așteptînd cu sufletul la gură să se sfîrșească războiul. Nu pricepeam de ce oamenii care aveau aceleași dureri și aceleași năzuințe se fugăresc totuși unii pe alții, se privesc și se pot omori. Simțeam că nu pricep încă multe din cele petrecute în noaptea asta.

După ce am hotărît să ne întîlnim a doua zi în gară, ne-am despărțit. Eu cu Pintilie și cu Zorzon am mai stat cîteva clipe locului, urmărind umbra lui Costache și a celuilalt. Apoi o luarăm și noi pe lîngă ziduri, lipîind prin glod. După atîta ploaie, mahalaua părea înecată, neagră și întinsă la pămînt. Unele ferestre erau luminate, se auzeau glasuri înăbușite, bătăi de ciocan, plîns de copii. Și la Elisei era lumină și văzurăm umbre mișcîndu-se prin casă.

— O șterge — șopti Pintilie. Las'că te găsească eu, și-n mormînt am să te gîsească, dibore.

La pod, Zorzon îmi căută mîna, mi-o strînse și zise:

— Măi copile, gura... auzi tu? Nici maică-ti să nu-i suflă o vorbă,

— N-avea grijă, bădie Zorzon.

Deasupra dealului, cerul se înălbea. Bătea vîntul și apa se scutura din copaci, plescînd în ierburile înecate. În casă, lampa nu era stînsă, ci doar coborîta sub căciulă. Ardea și candela. Am stat o clipă la ușa, mi-am liniștit răsufllarea și am intrat. Mama nu dormea. Ridică încet capul de pe pernă și spuse șoptind numai pentru ea:

— Grigore...

Pe masă erau o bucată de mămăligă și o ceapă. Oare de unde le luase mama? Simții nevoia să vorbesc:

— Am fost la Pintilie... am stat de vorbă... de ce nu dormi?

— N-am somn. Mănînce și culcă-te... ești ud tare, ai să te îmbolnăvești. Maică precistă, apără-ne, nu ne lăsa. Grigore, am auzit împușcături în tîrg, oare de ce-or fi împușcînd?

— Cine știe?...

Tremuram, eram istovit, îmi venea să plîng uitîndu-mă la bucățica de mămăligă de care mama nu se atinsese. Îmi dădeam seama că ea știe ceva și se teme să stăruie. Așa-l primea și pe Luca, în zori, îi dădea să mănînce și nu-l întreba nimic. Oare mă asemana cu el? Oare mama nu înțelege nimic? Cînd m-am întins pe pat, am auzit-o șoptind:

— Bine c-ai venit acasă. Fără tine, acumă muream.

Treceau peste mine un soi de lăcuste, sau de fluturi, sau un vînt negru. Mă scufundam și-mi era din ce în ce mai cald. De mult nu-mi mai fusese așa de cald și de bine.

Cu pîine și sare? Nu, cu pîine și flori... Iată cum ne-a întâmpinat Recașul, în persoana micuței germane Lisie Halmer. Are 4 anișori și a trimis-o mămică să aducă „pîinea de la copt”.

Cartea de vizită a RECAȘULUI

Fotoreportaj de D. BABOIAN

Te cunoaște ori nu, omul ce-ți iese în cale îți dă binețe din toată inima; așa-i obiceiul pămîntului și în Banat. Scriitorul Ion Slavici prețuia mult povața celor șapte ani de-acasă: „Cînd întilnești în cale un român, îmi zicea mama, să-i zici „Bună ziua”, dar maghiarului să-i zici „Ionapot”, iar neamțului „Guten Tag”...” Sfat bun, n-ai ce-i zice, dar nu știu cum s-ar fi descurcat Slavici, dacă ar fi nimerit în zilele noastre prin părțile Recașului timișorean. Pentru că aici trebuie să fii cu adevărat poliglot ca să poți da binețe, pe limba lui, fiecărui localnic întilnit în drum. Oricum, trebuie să recunoașteți că „Ionapot” și „Guten Tag” nu-s de ajuns pentru respectarea poli-

teții tradiționale, atunci cînd într-o comună cu aproape 5.000 de locuitori, viețuiesc, laolaltă cu românii, maghiarii și germanii, familii întregi de croați, sirbi, slovaci, ucrainieni, polonezi, țigani și alții. Cum se descurcă recășenii? Simplu ca bună ziua: salută fiecare în limba lui. Și se înțeleg de minune. De altfel, fiecare țaran sau muncitor de prin partea locului este, în felul lui, un mic poliglot.

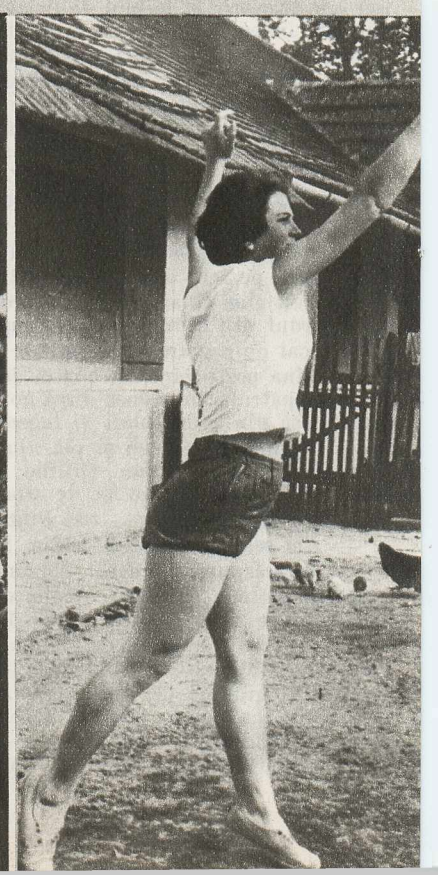
Traiful liber și înfrățit pe pămînt românesc a șters orice urmă de neînțelegere și vrajbă între oameni care vorbesc limbi diferite, așa încît „Turnul lui Babel” din Recaș n-are nimic din ceea ce se cheamă „babilonie”. Dimpotrivă, rîndurile noi, statornicite și aci, au făcut

Vin mirii! În sala de ospăț s-au adunat — cu mic, cu mare — nuntașii. Erzsebet și Istvan s-au cununat la sfat și acum urmează petrecerea mare. Sînt de pomină nunțile Recașului.

Paslunea colectivîștilor recășeni: bicicleta. Fiecare al cincilea locuitor al comunei are bicicleta sa — cum se zice aci — „bună la toate” în zilele de lucru, ca și duminicile și sărbătorile.

Școlari de toate naționalitățile înstesc memoria eroilor căzuți pentru independența și libertatea patriei. În numele pionierilor, eleva Stanica Ecaterina (croată) depune o coroană de flori.

Megyesi Illi este colectivistă și sportivă fruntașă, totodată. A participat la Spartachiada de la București. Se antrenează la aruncarea greutății pe terenul de sport, dar — precum vedeți — și în... ogradă.

De patru ori Receaș. În patru limbi: Sfatul popular-Comitetul executiv.

ca oamenii, de orice naționalitate ar fi ei, să fie uniți ca frații; să se simtă stăpâni în casa lor.

★

Cartea de vizită a Receașului are trei variante pline de tilc. Mai întâi cărăruia aceea roșie, din cărămidă, ce te poartă, șerpuiind, de la gară pînă la primele case de un alb imaculat. Apoi, fațada clădirii sfatului popular, cu inscripții în patru limbi. Și, în sfîrșit, zimbetul cald, primitor, al oamenilor. Toate laolaltă vorbesc despre spiritul gospodăresc, despre înfrățirea populației multinaționale și despre sufletul mare al receașenilor. Politica partidului a prins rădăcini adînci în viața și inima bănațenilor de aci. La intrarea în Receaș, tăblița fixată de trunchiul unui copac spune tot: COMUNĂ COLECTIVIZATĂ. Președintele sfatului

popular, tovarășul Ristin Petru, ține să precizeze: „740 de familii fac parte din G.A.C. „M. I. Kalinin”. Și dacă vreți să știți cum o duc, poftim de-i întrebați“.

★

Nu i-am întrebat, pentru că ceea ce am surprins în obiectivul iscoditor al aparatului de fotografiat mi-a furnizat răspunsuri sincere și edificatoare.

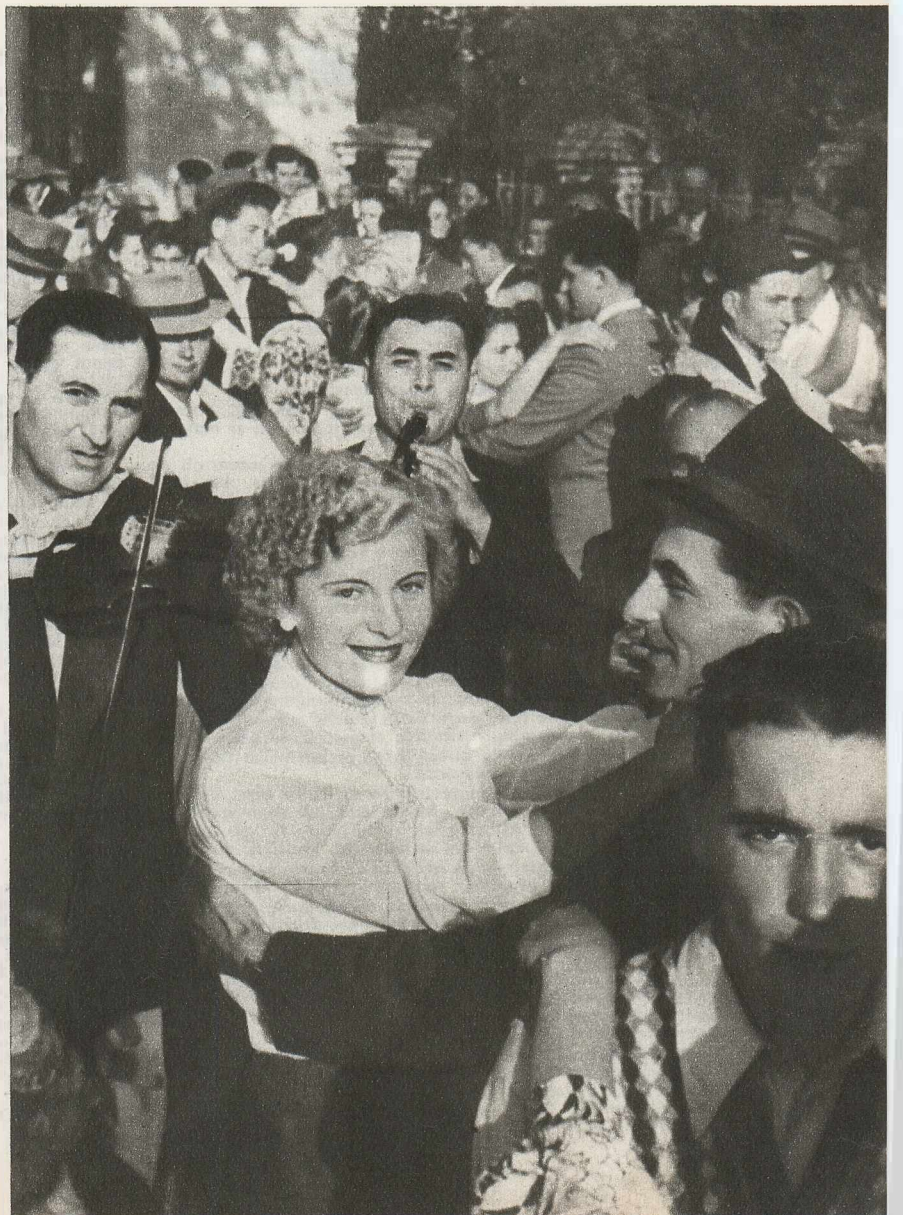
Am întîlnit la Receaș oameni plini de voie-bună, care știu să gospodărească avutul obștesc ca pe propriul lor bun. Oameni care, în anii aceștia, au învățat să-și trăiască viața din plin — ca niciodată în trecut. Și, pentru că am picat la Receaș într-o duminică, pelicula fotografică a înregistrat câteva momente din ziua de odihnă a barmicilor colectivști de aci.

Ideea de bunăstare se asociază și cu imaginea aceasta: două cărucloare într-o căruță. Doi colectivști din împrejurimile Receașului au venit, împreună cu nevestele lor, „în centru”, pentru a cumpăra — la prețul de 625 lei bucata — cite un cărucior pentru micuții lor.

La ora aceasta de după-amiază, se dansează cu foc — pe măsura temperamentului bănațean.

La chemarea organizațiilor de partid și U.T.M. sute de receași tineri și vîrstnici au ieșit la muncă voluntară. Au plecat în zorii și la tă-l reîntors, după ce, laolaltă cu „voluntarii” din satul vecin, numai în câteva ore au defrișat aproape patru hectare de pămînt înțelenit, redîndu-le circuitului agricol.

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

1	S	T	R	U	G	U	R	E		10	KA
2	T	E	A	S	C		A	G	R	I	S
3	A	R	S	A		G	F		I	S	I
4	F	A	C		R	T		S	C	A	
5	I	S	O		I					A	
6	D	E	P			L	A	N	Z		
7	E	P	F	E	R	A		A	R	A	
	S				U	M				O	L
9	N	E	A	M		C	I	R	E	S	E
10	U	R	C	A	T						I
11	C	E			A	E					E

FRUCTE

ORIZONTAL: 1) Fructele lui Bachus — Coace fructele Egiptului. 2) Strivește strugurii — Arbut cu fructe acrișoare. 3) Ținută prea mult la soare — Se înroșesc ușor! 4) Întreprind — Conservă sucul de fructe (mold.). 5) Care ține isonul. 6) Riu în U.R.S.S. — Întindere de spice aurii. 7) A servi pe cineva cu ceva (poate fi și cu fructe) — Măsuri agrare. 8) Miez de pepene — În el și se servește mustul. 9) Rudă — Pomi cu fructe pietroase. 10) Cățărât — Vine când se coc cireșele. 11) Fructe

pe jeratic — Indispensabil pomilor și fructelor.

VERTICAL: 1) Struguri îmbătriniți — Fructele lui sint bune în prăjituri. 2) Balcoane sau, la singular, soi de viță (pl.) — Aci se culeg căpsunile în luna februarie. 3) Peștele care sună sec — Picior maghiar. 4) Intrare — Mere cu pere! 5) George Cosbuc — Oferă fructe răcoritoare în oazele Saharei — Pronume posesiv. 6) Cenușiu — Mișcare involuntară. 7) Pe el se pun fructele spre păstrare iarna — Soi de fructe citrice (sing.). 8) Îți ordonă să măninci fructele spălate — Arhipelag în Malaezia. 9) În teatru și... la fisc —

Pottim — Specie de moluște. 10) A pune în primejdie... un joc de noroc — Culoarea merelor tomatice. 11) Continent — Lucrător angajat cu ziua.

Dezlegarea jocului „Feminină”, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Atalanta — Lili. 2) Natalia — Tania. 3) Atalia — Aluat. 4) Isac — Et — R-Eg. 5) Caa — Estera — Ra. 6) An — M-Oana — Sal. 7) Măritată — Veta. 8) I — Urte — Sărut. 9) Nine — A — Tinere. 10) Adam — Vali — Ae. 11) Presate — Vas — A. 12) An — Amărui — Ii. 13) Rar — Atașament.

MĂRCI POSTALE ROMÎNEȘTI ÎN ATENȚIA STRĂINĂȚĂȚII

Tot mai numeroase sînt mărcile postale românești care se impun atenției cercurilor de specialitate din străinătate. În cursul lunii februarie a.c., ziarul vest-berlinez „Der Tag” a publicat un articol consacrat seriei „Costume naționale”, ale cărei mărci pot fi întâlnite încă frecvent pe scrisori.

Întă ce scrie, printre altele, „Der Tag”:
„Pe o serie nouă din România au fost reproduse în ofset, în 3 culori, costume din cele mai diferite regiuni.

În plus, s-a adus o inovație: s-au alăturat 2 mărci ale aceleiași valori din care una, în stînga, reprezintă un costum femeiesc, iar cealaltă, din dreapta, un costum bărbătesc din aceeași regiune.

Aceste 2 mărci sînt legate între ele printr-o vigneta cu

text explicativ. Acest ansamblu de mărci cu cele 3 careuri produc un efect deosebit, dat fiind că s-a introdus în mod iscusit, în partea de la mijloc, un motiv de cusătură caracteristică pentru regiunea respectivă.

Din cele 6 valori ale seriei, care cuprind în total 12 mărci și 6 vignete, redăm aici costumele din Muntenia, care este mai cunoscută cititorilor ca ținutul „Mării Valahiei”...

CIFRE URIAȘE

ȘTIATI CĂ...

... În decursul unui an, sistemul solar parcurge în spațiu peste 600 milioane de kilometri și că soarele, în același timp, pierde 132 trilioane tone din masa lui!

... În douăzeci și patru de ore, seismografele din lumea întreagă înregistrează peste 60.000 de cutremure, din care aproximativ 9.000 sînt relativ importante?

... De la începutul secolului nostru și pînă azi, cutremurele de pămînt au făcut peste 320.000 de victime în toată lumea?

... Cîteva mii de tone de substanțe meteorice cad în fiecare an pe pămînt și că, dacă n-ar exista atmosfera care să le ardă, ele ar fi împiedicat de mult evoluția vieții terestre?

... În decurs de un an se produc pe pămînt, în medie, 16 milioane de furtuni, iar apa provenită din precipitațiile atmosferice depășește 400.000 kilometri cubi?

... Fluvii și râurile varsă în mări, în fiecare an, peste 30.000 kilometri cubi de apă, ducînd în același timp cu ele aproximativ 15 kilometri cubi de nisip și argilă?

... Cantitatea de lemn care crește într-un an numai în pădurile din Uniunea Sovietică este de peste 300 milioane metri cubi?

... Cel mai înalt arbore din lume este un eucalipt din Australia care a atins 185 metri, avînd vîrsta de 450 de ani?

... Cel mai gros arbore din lume se află în munții Sierra Nevada? E un conifer din familia Sequoia, al cărui trunchi a depășit 40 de metri în circumferință.

... Cel mai bătrîn arbore din lume sînt trei stejari uriași, care se găsesc în pădurea Gyulavár din R.P. Ungară și a căror vîrstă trece cu mult peste 500 de ani?

CUM SĂ DRESĂM UN CÎINE-LUP (IV)

SFATURI practice

DIN NOU DESPRE PLANTELE MEDICINALE

M-am întîlnit întîmplător cu o prietenă care locmai se înopoa dînt-o excursie duminicală, făcută undeva la țară. Avea brațele pline cu buchete de pelin, de izmă, de mușetel, de pătlăgîna și diferite alte ierbururi.

— Oh! Ce bine că mi-ai ieșit în cale! — i-am spus. Mi-ai dat ideea unui sfat: „Cum să folosim practic excursiile...”

— Ar fi cît se poate de binevenit — mi-a răspuns ea. Dacă-i știi cît s-au amuzat colegii de excursie pe seama mea!...

— Cred că făceau mai bine să-ți imite exemplul.

— Asta le-am spus și eu, dar n-am reușit să-i conving. Păreerea lor e că treaba asta e un fel de medicină empirică ce nu-și mai are rostul în vremurile noastre.

M-am mai gîndit la această problemă și mi-am dat seama cît de profund greșesc cei ce nesocotesc folosul acestor plante. Azi, cînd cunoaștem în mod științific substanțele curative pe care le conțin plantele, trebuie să le folosim mai mult. Dovadă că și cele mai înalte foruri științifice apreciază în acest fel, stă însuși faptul că statul nostru democrat-popular a organizat o vastă rețea de magazine de specialitate și că, în prezent, se lucrează la amenajarea unei grădini botanice specializate în cultura plantelor medicinale. Ba, mai mult: însuși industria farmaceutică de pretutindeni folosește plantele medicinale la fabricarea multor medicamente, extracțiile din aceste plante fiind adesea superioare produselor sintetice.

Dar cel mai mare avantaj pe care ni-l oferă plantele medicinale este ușurința cu care le putem conserva și folosi. Fără să mai rozbim de gratuitatea lor, în cazul cînd le culegem singuri de pe cîmp. Culegerea nu cere un efort mai mare decît pentru adunarea cîtorva buchete de flori, iar conservarea e simplă: se lasă să se usuce la un loc aerisit, unde nu bate soarele direct, apoi se păstrează în pungă de hîrtie, într-un loc ferit de umezeală.

Orice bună gospodină știe ce mare lucru e să ai în casă mușetel, atunci cînd ai nevoie de o gargară, de un ceai ori de o spăltură antiseptică — se recomandă astăzi pînă și la ochi, în loc de acid boric — sau izmă (mență), cînd un membru al familiei suferă de crampe stomacale; siminichie pentru cazurile de constipație și pentru dezinfectarea intestinelor; flori de sunătoare, atunci cînd vrei să vindec o răni; flori de tei, cînd ai nevoie de un antispasmodic, de un calmant; cozi de cireșe, cînd îți trebuie un diuretic; boabe de muștar pentru cataplasme sau sinapisme rubefiante; flori sau rădăcini de nalbă pentru decocturi sau infuzii contra tusei. Or, toate acestea — spre a ne limita la cele pe care oricine le poate ușor identifica — se găsesc din belșug pe toate plaiurile țării noastre. Nu-ți trebuie decît să-ți propui a le culege, profitînd de sezon și de orice ieșire pe cîmp, fie ea solitară sau în grup.

Cît despre cei care consideră plantele acestea drept „leacuri băbești”, să le spunem c-ar trebui să se rușineze de ignoranța lor în acest domeniu.

JOSIANA

Dăm în continuare indicațiuni asupra felului cum poate fi învățat cîinele să execute cîteva exerciții ceva mai dificile.

LĂTRĂTUL LA COMANDĂ. Cîinele e bine să fie deprins să lătre numai cînd e necesar. Putem însă să-l învățăm să lătre și la comandă. Cum să obținem această deprindere? La început, ne jucăm cu el într-o încăpere oarecare; la un moment dat, îl părăsim, lăsîndu-l singur în cameră, și noi, trecînd într-o altă încăpere, alăturată, închidem ușa și-l strigăm pe nume. Întăritat de joacă, „elevul” va lătra. Din cealaltă cameră, după ce a încetat să lătre, îi dăm comanda: „Lătră!”. Auzindu-ne vocea, el va lătra din nou. Repetăm comanda de cîteva ori și, dacă ne-a ascultat — și fără îndoială că, dacă la început el ne va asculta nu pentru că i-am spus „lătră!”, ci pentru că ne-a auzit vocea, mai tîrziu o va face pentru că va înțelege că la această comandă trebuie să răspundă așa — îi deschidem ușa și-l mîngîilem sau recompensăm. Repetăm procedeul de cîteva ori și, atunci cînd considerăm că a înțeles și a reținut comanda, facem încercări în aer liber. Dacă a învățat să răspundă prompt la comandă, putem apoi să-l deprindem să o execute și din poziția „culcat” sau „șezî!”.

Dacă vrem să ne amuzăm prietenii, putem folosi deprinderea acestei comenzi de către cîinele nostru pentru o mică... scamatorie. Anunțăm că „elevul” nostru a învățat să socotească — că știe toate cele patru operațiuni aritmetice, dovedind că va deveni un bun matematician. În acest scop, cerem prietenilor să formuleze un mic exercițiu aritmetic, de preferat cu rezultate pînă la 10, ca să nu obosim prea mult animalul. Dacă, de exemplu, se cere rezultatul înmulțirii cîtreilor 3 x 2, noi îl vom convinge ușor pe „elev” să lătre de 6 ori. În acest scop, îl deprindem dinainte ca, la comandă dată, să lătre de cîte ori îi facem noi semn — fie un semn cu ochiul, fie scuturînd o cutie de chibrituri în buzunar, fie în alt mod. Cîinele va lătra pînă cînd noi vom înceta să-i mai semnălizăm, spre hazul și mirarea celor din jur.

ÎNOTUL. Iată un sport pe care cîinele îl cunoaște de la natură. Totuși, nu orice cîine intră singur și cu plăcere în apă. Pentru a-i învinge teama sau repulsiă inițială față de mediul lichid, alegem un loc unde apa este mică și liniștită, aproape de mal. Luăm un obiect cu care cîinele este obișnuit să se joace (o mîngie sau un băț), îl aruncăm în apă nu prea departe de mal și-i comandăm „aport!”. Dacă elevul ne va asculta, repetăm de mai multe ori exercițiul, de fiecare dată aruncînd obiectul mai departe de mal. Dacă însă vedem că-l este frică să intre în apă, procedăm în alt fel: îl prindem de lesă și intrăm împreună cu el în apă, jucîndu-ne în acest timp,

însă foarte aproape de mal. Înaintăm progresiv cu el la distanțe mai mari. În nici un caz să nu-l aruncăm sau să-l forțăm în alt fel să intre în apă, căci asemenea acte de brutalitate abia îl vor face să-l fie frică de lichid. Este bine, pentru deprinderea acestui exercițiu, să folosim zilele călduroase și, în orice caz, să nu-l ținem prea mult în apă, deoarece cîinele răcește ușor. De asemenea, să avem grijă să nu-l lăsăm să intre în apă încălzit de joacă sau de fugă.

MÎNCAREA DE LA STRĂINI. Paznic al avutului și liniștii noastre, cîinele trebuie deprins să nu primească mîncare de la străini, pentru a-l păzi astfel de încercările de a-l otrăvi ce le-ar putea face un rău-intenționat.

Cum am mai arătat în revista noastră nr. 20, din 16 mai, cîinele trebuie învățat să mînce la comandă. Dacă pentru aceasta nu a fost nevoie decît de priceperea dresorului, pentru a-l deprinde să refuze mîncarea dată de un străin, avem nevoie și de concursul unei persoane străine. Această persoană trebuie să vină cu ceva de mîncare într-o mînă, întinzînd-o spre cîine, în timp ce în cealaltă mînă, ascunsă la spate, va ține o uia. „Ademenitorul” va chema cîinele să-i dea de mîncare; cînd acesta va întinde botul, el va retrage mîna cu mîncarea și-l va amenința cu uiaua din cealaltă mînă. Exercițiul va fi repetat de cîteva ori, pînă cînd cîinele, enervîndu-se, va refuza el însuși mîncarea, fără să mai fie nevoie să fie amenințat. Pentru ca exercițiul să dea rezultate, e necesar ca, de fiecare dată cînd îl repetăm, „ademenitorul” să fie altcineva, astfel ca animalul să știe pînă la urmă că trebuie să refuze pe orice străin. Exercițiul trebuie să fie repetat, după un timp, în absența dresorului.

MÎNCAREA GĂSITĂ. Tot atât de important este să-l deprindem să nu se atîngă de mîncarea găsită. În acest scop, împrăștiem prin diferite locuri din curte bucăți de carne sau mici porții din alte feluri de bucate care sînt că-i sînt pe plac „elevului” nostru. Îl legăm apoi cu lesă și-i plimbăm prin locurile pe unde se află porțiile de mîncare respective. Cînd va încerca să se atîngă de mîncare, îl vom împiedica să facă aceasta, trăgîndu-l de lesă și spunîndu-i cuvîntul prin care l-am obișnuit să înțeleagă dezaprobarea noastră („fui!”). Repetăm de mai multe ori exercițiul, pînă ce cîinele se plictisește să mai facă asemenea tentative. Cînd socotim că a înțeles, îl lăsăm liber, ascuzîndu-ne undeva prin apropiere, pentru a-l observa comportarea și a interveni la timp — în caz de neascultare — prin strigătul nostru dezaprobator.

Pentru a-l deprinde să nu se atîngă de mîncarea găsită, unii dresori folosesc un soi de curse, care, cînd sînt atinse de animal, se declanșează, lovindu-l peste bot. Socotim însă că această metodă nu este prea bună și că rezultate optime se obțin numai în felul în care am arătat noi mai sus.

* Vezi „Flacăra” nr. 18, 20 și 22.

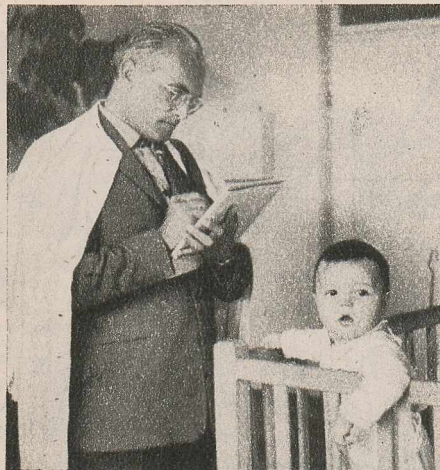
Bidstrup printre noi

Cu crelonul într-o mână, cu bloc-notesul în cealaltă, cunoscutul caricaturist progresist danez H. Bidstrup a colindat — în zilele acestui început de vară — țara noastră, poposind pe șantiere, în instituții culturale, printre copiii din creșele noastre. Corespondentul nostru fotografic din Tg. Mureș ne-a trimis câteva instantanee din timpul vizitei pe care oaspetele a făcut-o în R.A.M. Le publicăm alături, împreună cu câteva din desenele care au umplut carnetul talentatului desenator, în zilele petrecute printre noi.

Fotografii de MARX Iosif

Herluf BIDSTRUP văzut de Eug. TARU

Moșia e dublă: să-ți dai cu succes examenul de anatomie și să serosești de modelul lui Bidstrup!

Cei mai tineri amici români ai lui Bidstrup: copiii de la căminul de zi al fabricii „Simó Géza”.

După ce a surprins pe hirtie câteva din aspectele ce l-au impresionat mai mult în timpul vizitei sale la fabrica de mobilă „Simó Géza”, cunoscutul desenator danez le supune judecății celui mai sever critic: inșiși muncitorii desenați.

1. La Hidrocentrala „V. I. Lenin” de la Biczaz (Castelul de echilibru).

2. Tipuri de țărani din vecinătatea Biczazului.

3. Trei copilași de la creșa fabricii de mobilă „Simó Géza” din Tg. Mureș, într-un moment de intimitate.

În capitala R.P. Polone s-a deschis recent o expoziție a cărții. Standul românesc, în care sînt prezentate opere ale scriitorilor noștri clasici și contemporani — atît în limba romînă, cît și în alte limbi — se bucură de o deosebită atenție din partea vizitatorilor.

Rezultatul alegerilor care au avut loc în Sicilia, la 7 iunie, constituie un nou succes al forțelor progresiste din Italia. Partidul Comunist Italian a obținut în Consiliul regional un număr mai mare de mandate față de trecutele alegeri. Fotografia înfățișează un aspect de stradă din Sicilia, în ajunul alegerilor.

Împotriva manifestărilor huliganice ale rasiștilor englezi, care au culminat cu linșarea unui negru, Kelso Cochrane, populația de culoare din Londra a demonstrat cu pancarte pe care scria: „Asasini în Notting Hill”; „Negrii și albi pot trăi în armonie”.

CE ASCUNDE „ANONIMATUL” VEST-GERMAN LA GENEVA

Pentru delegația vest-germană, Conferința de la Geneva a prilejuit o „afirmare” de un fel deosebit, dar semnificativă. O primă caracterizare a acesteia ar fi anonimatul. Sosind la Geneva, dl. von Brentano n-a suportat gîndul că va intra în sala de conferință și a preferat să-și petreacă timpul la vila „Petit Verrier”, închiriată în apropierea frontierei franceze. La fel de anonimă a fost și sosirea propriu-zisă a delegației vest-germane la Geneva: într-o mașină despre care nimeni nu putea afirma cu precizie dacă transportă cumva contrabandiști sau pe niște mari financieri sosiți „incognito”. Dorința de anonimă s-a manifestat chiar față de dl. Grewe, atunci cînd el a insistat ca nici un fel de idoli să nu indice numele delegațiilor participante la conferință și, mai ales, cînd a cerut ca nu cumva limba germană să răsune sub cupola Palatului Națiunilor.

Trebuie spus, însă, că acestui „anonimat” i s-au alăturat un zgomotos alai de consilieri, ziariști, specialiști ai „războiului psihologic”, delegații revanșarde care însoțesc delegația vest-germană și care, toate la un loc, urmăreau ca prezența delegației vest-germane la Geneva să se facă simțită într-un anume fel și numai în acest fel, pentru a sabota, pe cît posibil, tratativele și afirmarea R.D. Germane.

Dar un bilanț cît de sumar al rezultatelor atitudinii vest-germane la Geneva nu poate decât să umple de tristețe pe promotorii ei. Unul din principalele obiective — împiedicarea participării delegației R.D. Germane la conferință și încercarea de a denigra creșterea prestigiului ei internațional — a suferit un eșec lamentabil. Dl. Grewe repeta din răspuse, probabil pentru a-și face singur curaj, că Bonnul vorbește în numele întregii Germanii; dar părerea opiniei publice, și chiar a unora dintre susținătorii politicii lui Adenauer, s-a dovedit a fi contrarie. „Ni se poate spune orice — scria cunoscutul ziarist american Sulzberger — dar, practic, avem de-a face cu Germania răsăriteană”. Iar propunerile realiste și constructive ale R.D. Germane, prezentate conferinței, au întărit prestigiul ei, contribuind totodată la demascarea poziției obstructioniste a delegației vest-germane.

Atitudinea delegației vest-germane la Geneva a prilejuit o lecție utilă pentru acei care mai cred încă în „realismul” politicii promovate de actualul guvern de la Bonn. Într-una din ședințele conferinței dl. Selwyn Lloyd a subliniat „lipsa oricăror pretenții teritoriale din partea R.F. Germane”. Dar la numai două ore, purtătorul de cuvînt al delegației vest-germane dezmințea această afirmație și arăta că Bonnul nu a re-

nunțat la planurile sale expansioniste. De altminteri, chiar dl. von Brentano, în ciuda funcției sale oficiale, declara: „Vom face totul, vom recurge la mijloace extreme, repet, la toate mijloacele și la mijloacele extreme, pentru a redobîndi zona sovietică”. (Astfel denumesc revanșardii de la Bonn, Republica Democrată Germană). Sînt oare necesare multe argumente pentru a dovedi lipsa oricărei identități între o asemenea politică și interesele generale ale securității internaționale, inclusiv interesele poporului german?

De altfel, întreaga desfășurare a Conferinței de la Geneva a demonstrat că oricărei încercări de abordare mai realistă a marilor probleme ale actualității i s-a opus diplomația vest-germană. Lucrurile au mers pînă acolo, încît, în momentul în care opinia publică a început să dezbate aspectele practice legate de viitoarea conferință a șefilor de guverne, Adenauer a luat calea Washingtonului pentru a face supremul efort de a ridica o barieră în calea acestei importante reuniuni așteptate de toate popoarele lumii.

Pe această linie se situează și intenția lui Adenauer de a-și continua exercitarea funcției de cancelar. Motivele acestei acțiuni de ultimă oră, care a avut efectul unei bombe în cercurile politice din Germania occidentală și chiar din celelalte țări occidentale, trebuie căutate în interesele acelor cercuri care-l mențin pe Adenauer și politica sa. Adenauer a anunțat că renunță de a candida la funcția de președinte, imediat după convocarea avută la 4 iunie cu bancherul Pfordmenges, „prietenul și consilierul personal” al cancelarului, reprezentantul marului capital vest-german. Prin rămînerea sa în fruntea guvernului vest-german, Adenauer vrea să desfășoare și pe mai departe cursul rigid și provocator al politicii Bonnului pe arena internațională.

Imperialismul vest-german aspiră spre vechile sale poziții. Încercînd să reediteze politica stingeră a militarismului hitlerist, Bonnul omite un singur lucru — experiența istoriei.

Un ziarist occidental anunța că, într-una din zile, la Geneva, von Brentano a fost văzut întrînd la cunoscuta comedie a lui Chaplin, „Dictatorul”, interzisă în Germania occidentală. Pesemne că primul diplomat al Bonnului a vrut să-și lărgească bagajul cunoștințelor sale artistice. Ar fi însă foarte util dacă și-ar aduce amînte de seră a doua — ce-i drept, returnată — a filmului, dar trăită de cel pe care l-a intruchipat Chaplin. Și mai ales dacă, împreună cu cel a cărui politică o stujește cu atîta zel, ar trage concluziile ce i se impun.

S. VERONA

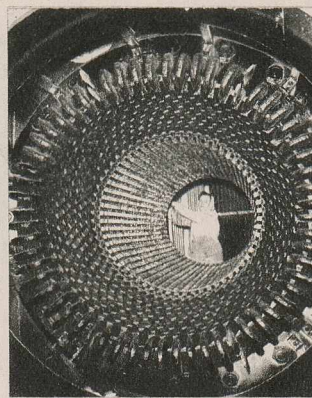
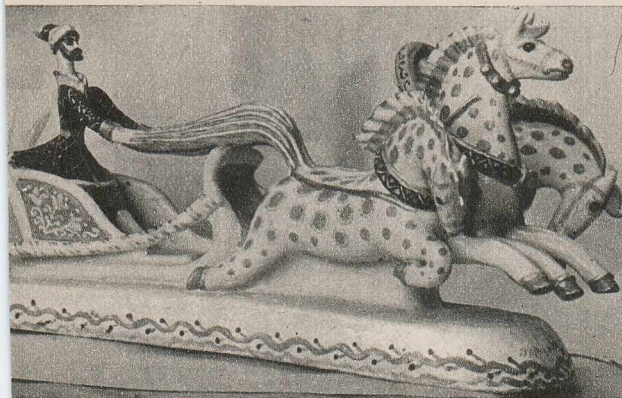
Fotocronica
FLACĂRII

Populația Germaniei occidentale își manifestă prin nenumărate acțiuni protestul său împotriva politicii agresive a N.A.T.O., împotriva participării R. F. Germane la această organizație războinică, precum și împotriva înarmării atomice a Bundeswehrului. Iată o astfel de demonstrație la Seligenstadt (Hessa). Pe pancarta instalată pe unul din automobile, se poate citi: „Zece ani N.A.T.O. egal cu zece ani teamă de război atomic”.

La Paris a avut loc recent un mare miting de protest împotriva asasinării, la Alger, de către ultracoloniști, a avocatului algerian Ould Aoudia.

ÎN JURUL GLOBULUI

LA NEW YORK, în pavilioanele expoziției sovietice ce se va deschide în curînd, vor putea fi admirate și aceste bibelouri — produse ale fabricii de sticlărie fină din Leningrad.

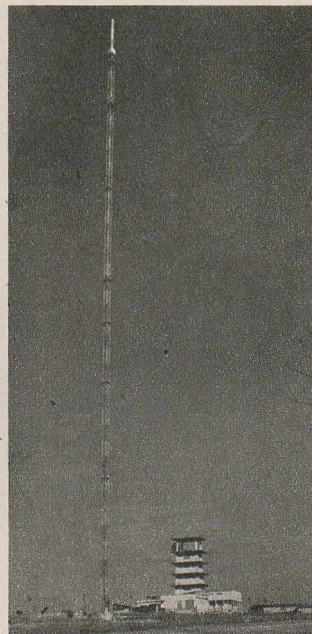
MOTOARE RĂCITE cu ajutorul hidrogenului, pentru industria electrotehnică, a început să producă — pentru prima dată în R. P. Polonă — uzina de motoare electrice din Wrocław.

UN GRUP DE MEDICI ENGLEZI au întreprins recent o operație la Moscova, pentru un schimb de experiență cu colegii sovietici specialiști în operațiile pe inimă. Grupul a fost condus de dr. William Paton Cleland, unul dintre cei mai experimentați chirurghi englezi ai inimii (primul din stînga).

ÎN DECURS DE PATRU DECENII, Miklós Nattán din Kaposvár (R. P. Ungară) — care a început să colecționeze fluturi la vîrsta de 10 ani — a realizat o minunată colecție cuprinzînd 26.000 de fluturi din 1.800 specii. Iată-l, admirînd un exemplar de fluture japonez „Jamamay”.

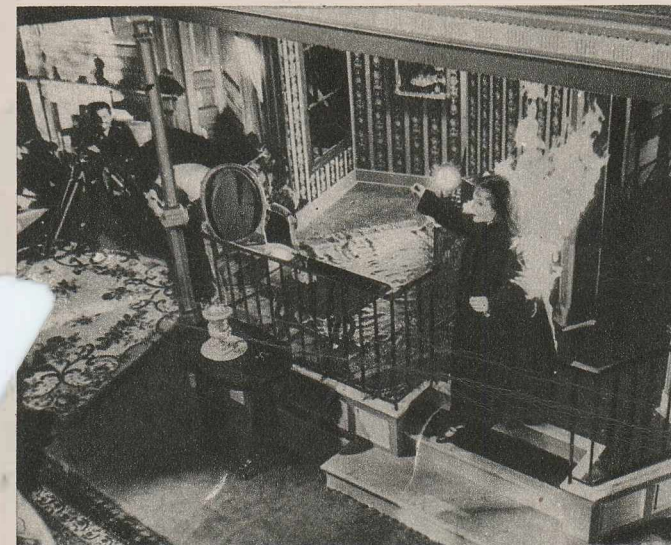
AL PATRULEA POST DE TELEVIZIUNE din Cehoslovacia a intrat recent în funcțiune la Krasensko — districtul Vyskov. Noul post poartă denumirea „Central Moravia”.

DUȘMANII OMENIRII NU R SCĂPA DE ȘTREGĂRI! Iată tema expoziției „Dușmanii omenirii”, deschise recent în Berlin, în cadrul căreia sînt înscenate crimele hitleristilor, din nou la putere în Germania occidentală.

GINA... CHEALĂ. Se pare că Gina Lollobrigida a fost lipsită de „moda” idioată, la fel ca de Yul Brinner. Iată-o în noua postură.

A LUAT FOC ÎN TIMPUL TURNĂRII... În timpul interpretării la Paris a rolului unei femei care arde niște scrisori compromițătoare, actriței Lydia Leyster i s-a aprins rochia, transformînd-o într-o tortă vie.

Chirurgia de mîine

PRELUNGIREA VIETII CU AJUTORUL „PIESELOR DE SCHIMB”

Există la Moscova un institut științific condus de profesorul Vladimir Demihov, care se preocupă de progresele chirurgiei, cu ajutorul celor mai ingenioase metode. S-a scris la timp în presa noastră despre experiența făcută de acest savant cu grefarea unui al doilea cap la un cîine și cu transplantarea unui rinichi sănătos în locul unui bolnav.

Mergînd mai departe pe linia experiențelor sale, Vladimir Demihov a transplantat inimi, plămîni și organe ale sistemului digestiv. Experiențele au fost făcute numai pe cîini și fiecare din ele l-a adus pe savantul sovietic și mai aproape de momentul cînd aceste grefe vor putea fi făcute pe oameni, în toată siguranța.

Beneficiind de pe urma rezultatelor sale, alți specialiști în biologie și chirurgie, ca francezul Louis Rey, englezul Parkes și iugoslavul Anjlius, fac acum aceleași experiențe.

Obstacolul întîmpinat anterior de alți savanți cu renume, ca Sinițin, Alexis Carrel, Markus și Ogniev — care, încercînd această experiență, nu au obținut legături perfecte ale circulației sîngelui și ale sistemului nervos — a fost acum învins de Demihov. Singura problemă pe care savantul sovietic se pare că o mai are de pus la punct este bariera intoleranței celui care suportă operația grefei. Totuși, Demihov e convins că va soluționa și această problemă, căci iată ce a declarat recent:

„Experiențele care se fac vor determina exact, științific, condițiile necesare și suficiente pentru ca, într-un viitor apropiat, oricare organ bolnav al unui om să poată fi înlocuit cu același organ sănătos, luat de la un cadavru recent”.

Și iată cum fantezia satirică cu „capetele schimbate” a lui Nicuță Tănase, apărută într-o serie de foiletoane în revista noastră, astăzi iarnă, poate fi nu numai o simplă fantezie...

În fotografie: cîinele Pirat, cărui cap prof. Demihov i-a transplantat capul unui cățel. Operația a reușit pe deplin, ambii cîini simțindu-se bine. La început, Pirat încerca să scape de „cel de-al doilea” cap al său. Apoi a început să se obișnuiască cu prezența acestuia pe corpul său. Atît „cîinele gazdă”, cît și „capul oaspete” s-au comportat normal, îndeplinindu-și însă, separat, nevoile fiziologice (de exemplu: unul putea să doarmă, în timp ce celălalt se menținea treaz). O singură excepție: în timp ce Pirat are o poftă de mîncare normală, cățelul transplantat nu simte nevoia de hrană; pasămite: fiind un soi de... parazit, se hrănește de-a gata din singele lui Pirat.

DE NISI SVISLOCI — Linogravură din ciclul „Minsk” de Anatoli TICHONOV, artist plastic din R.S.S. Belorusă.